

HØRINGSUTKAST

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT NR. 10-2021

OPPLÆRINGSTILBUDET I GRUNNSKOLEN UNDER COVID 19 PANDEMIEN

RÆLINGEN KOMMUNE

SEPTEMBER 2021

INNHold

SAMMENDRAG	I
Læringspunkter	ii
Kommunedirektørens uttalelse til rapporten	ii
1 INNLEDNING	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Formål og problemstilling	1
1.3 Skolene i Rælingen	2
2 METODE	1
2.1 Datainnsamling og datagrunnlag	1
2.1.1 Dokumentanalyse	1
2.1.2 Spørreskjema	1
2.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet	1
3 REVISJONSKRITERIER	2
3.1 Rett og plikt til grunnskoleopplæring	2
3.2 Tilpasninger under Covid 19 pandemien	3
3.2.1 Midlertidig lov om tilpasninger	3
3.2.2 Opplæring på skolen og hjemmeopplæring	4
3.2.3 Elever som uansett skal ha opplæring på skolen	4
3.2.4 Retten til spesialundervisning	5
3.3 Beredskapsplaner for skoleeiere	5
3.3.1 Trafikklysmodellen	5
3.3.2 Innholdet i beredskapsplanen	6
4 OPPLÆRINGSTILBUDET UNDER PANDEMIEN	8
4.1 Smittesituasjonen ved skolene i Rælingen kommune	8
4.2 Perioder med gult og rødt nivå, og perioder med stengte skoler	9
4.3 Skoleeiers tilrettelegging for felles rammer og samarbeid	9
4.4 Skolenes interne møter for planlegging under pandemien	11
4.5 Opplæringstilbudet på gult nivå	12
4.5.1 Småskole- og mellomtrinnet	12
4.5.2 Ungdomstrinnet	13
4.6 Opplæringstilbudet på rødt nivå og delvis digital hjemmeopplæring	13

4.6.1	<i>Kommunale rammer og rutiner for fjernundervisning</i>	13
4.6.2	<i>Småskole- og mellomtrinnet</i>	14
4.6.3	<i>Ungdomstrinnet</i>	17
4.6.4	<i>Elevenes opplevelser av hjemmeopplæring, Elevundersøkelsen</i>	17
4.7	Beredskapsplaner	18
4.7.1	<i>Skoleeiers beredskapsplan</i>	18
4.7.2	<i>Skolenes beredskapsplaner</i>	19
4.8	Dagtilbud til elever med særlige behov	21
4.9	Spesialundervisning under pandemien	23
4.9.1	<i>Vedtak om spesialundervisning</i>	23
4.9.2	<i>Tilpasninger i opplæringstilbudet</i>	24
5	REVISJONENS VURDERING OG KONKLUSJON	27
	LITTERATUR- OG KILDELISTE	28
	VEDLEGG 1 - TRAFIKKLYSMODELLEN	30
	VEDLEGG 2 - RAMMER OG RUTINER FOR FJERNUNDERVISNING I RÆLINGEN KOMMUNE VÅREN 2020 (24.8.2020)	31
	VEDLEGG 3 – SKJEMA FOR OVERSIKT OVER BARN MED FORELDRE I SAMFUNNSKRITISKE FUNKSJONER	34
	VEDLEGG 4 – KOMMUNEDIREKTØRENS HØRINGSSVAR	35
	Tabell 1 Smitteutbrudd per måned per skole.....	8
	Tabell 2 Skoleeiers tilrettelegging av møtepunkter under pandemien	9
	Tabell 3 Oppfølging fra lærere i forbindelse med hjemmeskole.....	18
	Tabell 4 Elever med særlige behov	21
	Tabell 5 Vedtak om spesialundervisning	23
	Tabell 6 Elever med færre timer 4. januar til 12. mars 2021	25
	Figur 1 Organisasjonskart Rælingen kommune	3
	Figur 2 Trafikklysmodellen 1.-7. trinn	6
	Figur 3 Ukeplan på rødt nivå.....	15
	Figur 4 Eksempel på digital hjemmeundervisning	16
	Figur 5 Beredskapsplan for skoleeier	19

SAMMENDRAG

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke hvordan kommunen tilrettela for elevers rett til opplæringstilbud i de ulike fasene av pandemien, med følgende problemstilling som utgangspunkt:

Hvordan påvirket smitteverntiltakene opplæringstilbudet til elever i grunnskolen?

Hovedfunn

1. Skoleeier etablerte raskt en struktur for informasjonsflyt vis a vis skolene da koronapandemien brøt ut.
2. Skolene hadde oppdaterte oversikter over elever med særlige behov våren 2021, men det var stor variasjon i hvordan oversiktene var utformet.
3. Den daglige kontakten mellom lærer og elev har vært noe varierende i forbindelse med digital hjemmeopplæring.
4. Det var stor variasjonen mellom trinn og skoler med hensyn til tilpasninger for elever med vedtak om spesialundervisning.

Undersøkelsen viser at skoleeier raskt etablerte en struktur for informasjonsflyt vis a vis skolene, og at dette ble lagt til grunn for skolenes videre planlegging med hensyn til smittevernregler og rammer for undervisningen. Undersøkelsen viser også at lærere ble involvert i planlegging blant annet med representasjon i lokale beredskapsgrupper, og at de selv bidro aktivt til å utforme undervisningen på gult og rødt nivå.

På bakgrunn av tilbakemeldinger fra skoleledelsen vurderer revisjonen at organiseringen av opplæringstilbudet ved skolene generelt har vært preget av fleksibilitet og tilpasningsevne. Undervisningen har blitt tilrettelagt i ulike gruppestørrelser/kohorter, med hjemmeopplæring på digitale plattformer og ved bruk av «uteskole», alt etter de til enhver tid gjeldende smittevernregler. Elevers tilbakemelding i Elevundersøkelsen indikerer imidlertid at den daglige kontakten mellom lærer og elev har vært noe varierende i forbindelse med digital hjemmeopplæring. Videre viser GSI-rapportering at lærere ved enkelte skoler har gitt tilbakemeldinger om at det har vært vanskelig å få tak i enkelte elever i slike perioder.

Alle skolene utarbeidet høsten 2020 sine lokale beredskapsplaner, og undersøkelsen viser at skolene hadde oppdaterte oversikter over elever med særlige behov ved en mulig overgang til rødt nivå, våren 2021. Det er imidlertid stor variasjon i utformingen av listene.

I perioden 4. januar til 12. mars 2021 lå kommunen under landsgjennomsnittet i andel elever som har fått færre timer enn det som står i vedtaket om spesialundervisning. Variasjonen mellom trinnene var imidlertid stor. Videre viser undersøkelsen at alle skolene bortsett fra én, i perioder har benyttet hjemmeopplæring for noen elever i målgruppen. Undersøkelsen viser stor variasjon mellom de to

ungdomsskolene, hvorav én har benyttet hjemmeopplæring til 25 elever i målgruppen, mens den andre ungdomsskolen ikke har benyttet dette til noen av sine elever med spesialundervisning.

Læringspunkter

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen har revisjonen identifisert følgende læringspunkter med tanke på å håndtere lignende situasjoner i framtiden:

- Gjennomgå skolenes rutiner for oppfølging av og kontakt med enkeltelever i forbindelse med digital hjemmeopplæring.
- Gjennomgå skolenes rutiner for oppdaterte oversikter over elever med særlige behov i forbindelse med stengte skoler.
- Gjennomgå skolenes praksis for tilpasninger av opplæringstilbudet til elever med vedtak om spesialundervisning.

Kommunedirektørens uttalelse til rapporten

Et utkast til rapport er forelagt kommunedirektøren til uttalelse. Høringssvar er mottatt 9.9.21 og er i sin helhet vedlagt rapporten. I svarbrevet skriver kommunedirektøren at rapporten er lest med stor interesse og at «[r]apporten gir et godt innblikk på hvordan opplæringstilbudet til elevene under covid-19 pandemien har blitt organisert.» Videre skriver kommunedirektøren at konklusjonen og læringspunktene tas til etterretning, og at det vil legges en plan for hvordan rapporten blir fulgt opp både hos skoleeier og hos den enkelte skole.

Jessheim, 9.9.2021

Øyvind Nordbrønd Grøndahl
oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Dokumentet er elektronisk godkjent

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

Kontrollutvalget i Rælingen kommune vedtok 1.12.2020 (sak 41/20) en prosjektplan om forvaltningsrevisjon av kommunens håndtering av koronasituasjonen. I en forundersøkelse¹ med samme tema skisserte revisjonen ulike områder det kunne være aktuelt å se nærmere på. Her ble også helsetjenester til sårbare grupper omtalt, samt muligheten for å samarbeide med flere kontrollutvalg på Romerike om en felles undersøkelse. I møtebehandlingen vedtok kontrollutvalget å avgrense forvaltningsrevisjonen til kommunens ivaretagelse av opplæringstilbudet til elever i grunnskolen under pandemien, herunder også elever med behov for spesialundervisning. Denne avgrensningen innebærer at undersøkelsen tar utgangspunkt i hovedproblemstilling 1 i prosjektplanen.

12. mars 2020 ble alle landets skoler og barnehager for første gang stengt som følge av nasjonal «lockdown». Fra uke 17 samme år hvor det ble igangsatt en gradvis gjenåpning av samfunnet og fram til dags dato, har nasjonale og kommunale smittevernforskrifter lagt føringer for hvilke smittevernregler som til enhver tid skal gjelde på skolene. For å bistå kommunene i arbeidet med å etablere tydelige smittevernregler, har nasjonale myndigheter utviklet et sett med tiltak på grønt, gult og rødt nivå, en såkalt «trafikklysmode»².

1.2 Formål og problemstilling

Formålet med forvaltningsrevisjonen vil være å undersøke hvordan kommunen har tilrettelagt for elevers rett til opplæringstilbud i de ulike fasene av pandemien.

Formålet søkes belyst med følgende problemstilling

Hvordan påvirket smitteverntiltakene opplæringstilbudet til elever i grunnskolen?

Skolene har under pandemien variert opplæringstilbudet fra fysisk klasseundervisning med ulike størrelser av kohorter³, til hjemmeopplæring med digital undervisning på nettbrett. Overgangen fra fysisk til digital skolehverdag gir åpenbar risiko for redusert læringsutbytte, kanskje særlig for de minste elevene. I hvilken grad pandemien har påvirket elevenes læringsutbytte er imidlertid etter revisjonens vurdering et komplekst spørsmål hvor mange faktorer må hensyntas. I undersøkelsen er fokus rettet mot hvordan skoleeier og skoleledelse organiserte og tilrettela opplæringstilbudet og

¹ Bestilt av kontrollutvalget 12.5.2020

² For nærmere beskrivelse, se kapittel 3, samt vedlegg 1

³ Faste grupper av elever kalles for en «kohort». Begrepet brukes for å synliggjøre at formålet med organiseringen er å begrense smitte. Kohortstørrelsen kan tilpasses lokale forhold, størrelsen på klassen, og den enkelte skoles forutsetninger. Kohorter må i minst mulig grad blandes med andre kohorter [udir.no 9.4.2021].

skolehverdagen på «gult» og «rødt» nivå, også for elever med særlige behov og for elever med vedtak om spesialundervisning.

Generelt vil stengte skoler forsterke utfordringer knyttet til elever med lærevansker og med behov for spesialundervisning. I en spørreundersøkelse det vises til i utdanningsnytt.no fra januar 2021, svarer halvparten av foreldre til barn med spesialundervisning nei på spørsmålet om barnet har fått den oppfølgingen han eller hun har krav på under korona-pandemien. Foreningen Dysleksi Norge rapporterer også om tilbakemeldinger fra foreldre som forteller at barna deres har mistet timer til spesialundervisning fordi ressurser omdisponeres i forbindelse med pandemien. Revisjonen vil i undersøkelsen beskrive i hvilken grad elever med spesialundervisning fikk ivaretatt antall vedtakstimer, og hva skolene ellers gjorde for å tilrettelegge opplæringstilbudet til disse elevene.

Situasjonen for skolene etter 12. mars 2020 var på mange måter unik, med stadige endringer i gjeldende regelverk. Det kan derfor være vanskelig å vurdere om kommunens håndtering av opplæringstilbudet under pandemien var «god» eller «dårlig». Pandemien krevde en omstilling skolene knapt har hatt muligheten til å «øve» på, til tross for at mange skoler gjennom innførsel av nettbrett i undervisningen kunne profittere på allerede god kjennskap til digital undervisning. Pandemiens varighet på over ett år har sannsynligvis gitt skolene anledning til å innarbeide større fleksibilitet rundt undervisningsopplegget. I undersøkelsen vil det være et fokus på hvordan kommunen har håndtert situasjonen og hva som kan være læringspunkter til forbedring.

1.3 Skolene i Rælingen

Rælingen kommune har seks barneskoler og to ungdomsskoler som vist i figur på neste side. I forbindelse med en forvaltningsrevisjon om mobbing i Ræling-skolene våren 2020⁴, oversendte kommunen dokumentasjon som viser at Rælingen styres etter prinsippet om tonivå-kommune. Siden kommunen ikke har en skolesjef eller et skolekontor, er mange oppgaver og mye ansvar delegert til rektorene. I kommunestyresak 27.4.2020, (PS 21/2020)⁵ fremmet kommunedirektøren egen delegeringssak fordi hjemmel er gitt i medhold av koronaloven, og slik myndighet ikke er delegert i henhold til gjeldende delegeringsreglement. I vedtaket heter det at:

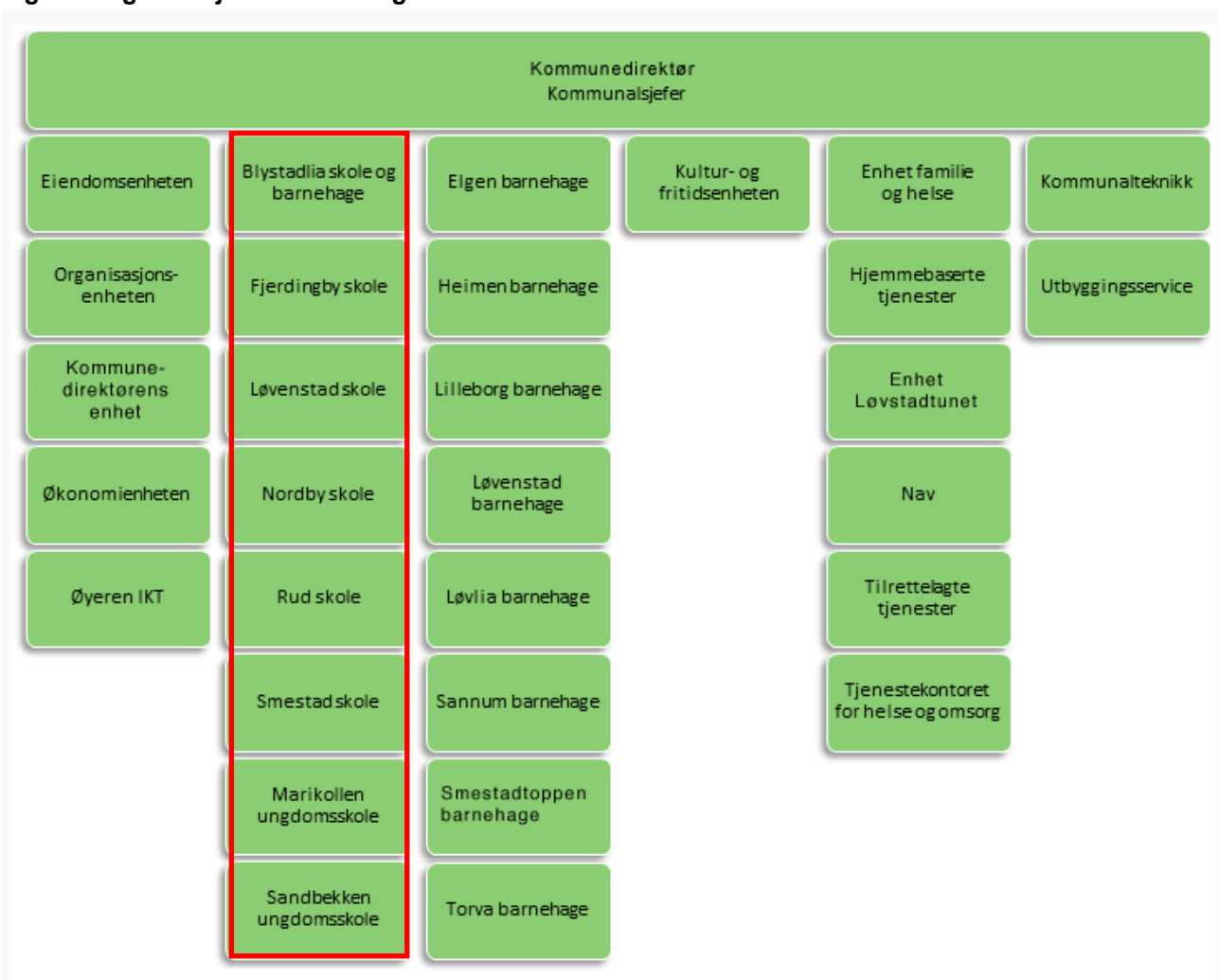
Skoleeiers myndighet i medhold av midlertidig forskrift om tilpasninger i lovgivningen om grunnskoleopplæring og videregående opplæring, som følge av utbruddet av covid-19 kan delegeres til skolelederne.

I forbindelse med forvaltningsrevisjonen våren 2020 kom det videre fram at skolefaglig rådgiver og rådgiver forvaltning i kommunens administrasjon i ulike sammenhenger gir pedagogisk og juridisk bistand til den enkelte skole. Figuren nedenfor viser organisasjonskartet over de administrative nivåene, kommunesektorer og skolene i Rælingen.

⁴ Forvaltningsrevisjonsrapport 5-2020 Mobbing i skolen i Rælingen kommune, Romerike revisjon IKS 2020

⁵ Delegering av myndighet gitt i medhold av midlertidig koronalovgivning samt smittevernloven

Figur 1 Organisasjonskart Rælingen kommune

Kilde: Rælingen kommune 2020

2 METODE

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon⁶ som er fastsatt i styret i Norges Kommunerevisorforbund. Standarden definerer hva som er god revisjonsskikk innen kommunal forvaltningsrevisjon

2.1 Datainnsamling og datagrunnlag

Undersøkelsen bygger på dokumentanalyse og skriftlige spørsmål stilt til skoleledelsen. Rådgiver forvaltning og skolefaglig rådgiver har vært revisjonens kontaktpersoner i forbindelse med undersøkelsen.

2.1.1 Dokumentanalyse

Revisjonen sendte dokumentbestilling til kommunen 16.3.2021 og fikk svar per e-post 18.3.2021. I forbindelse med dokumentbestillingen ble det avholdt avklaringsmøte med kontaktpersonene 18.3.2021. Revisjonen fikk i forbindelse med undersøkelsen tilgang til en egen Teams-gruppe for skolenes koronahåndtering som ble opprettet i forbindelse med pandemi-utbruddet. Her ligger mye av dialogen rundt skolenes håndtering dokumentert i form av føringer, retningslinjer og maler utarbeidet av skoleeier, spørsmål som er stilt fra skoleledernes side, samt en rekke dokumenter som er delt i gruppen. Revisjonen fikk også brukernavn og passord for tilgang til grunnskolens informasjonssystem (GSI) og Elevundersøkelsen, som er benyttet som datagrunnlag.

2.1.2 Spørreskjema

Revisjonen utarbeidet skriftlige spørsmål som ble videreformidlet til skoleledelsen ved rektorene. Svar fra skolene ble lagt i egen mappe i Teamsgruppe for koronahåndtering. Spørsmålene omhandlet skolenes organisering av informasjonsflyt og planlegging, undervisningsopplegget på gult og rødt nivå, beredskapsplaner og tilrettelegging av spesialundervisningen.

2.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet

Pålitelige data sikres ved å være nøyaktig under innsamling og analyse av data. Kravet til gyldighet innebærer at dataene skal være relevante for å besvare problemstillingene i undersøkelsen. Revisjonen mener dataene denne rapporten bygger på samlet sett er pålitelige og gyldige og derfor gir et forsvarlig grunnlag for revisjonens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger.

⁶ Standarden bygger på internasjonalt anerkjente standarder og prinsipper vedtatt av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og The Institute of Internal Auditors (IIA).

3 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er de normer og krav som kan stilles til kommunens virksomhet på det området som er gjenstand for en forvaltningsrevisjon. Revisjonskriteriene er dermed den målestokken som kommunens praksis holdes opp mot. Revisjonskriterier kan utledes fra blant annet lover og forskrifter, kommunenes egne rutiner og hva som anses som god forvaltningsskikk og faglig anerkjente normer på området.

I denne undersøkelsen er Utdanningsdirektoratets fortolkninger, anbefalinger og råd i stor grad benyttet som kilde til revisjonskriterier, i tillegg til aktuelt lovverk:

- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
- Midlertidig lov om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova og friskolelova for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 [26.05.2020]
- Midlertidig forskrift om tilpasninger i reglene om barnehager, grunnskoler og videregående opplæring som følge av utbrudd av covid-19 [26.05.2020]
- Forskrift om endring i midlertidig forskrift om tilpasninger i reglene om barnehager, grunnskoler og videregående opplæring som følge av utbrudd av covid-19 (opplæring på skolen og hjemme) [25.1.2021]
- Informasjon om midlertidig regelverk for grunnopplæringen om covid-19, Utdanningsdirektoratet
- Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap
- Lov om vern mot smittsomme sykdommer [smittevernloven]
- Opplæring hjemme under koronasituasjonen, Utdanningsdirektoratet, sist endret 23. april 2020
- Beredskapsplan for skoleeiere, Utdanningsdirektoratet
- Veileder om smittevern for skoletrinn 1–7, Utdanningsdirektoratet, 5. utgave 25. mars 2021
- Veileder om smittevern for ungdomsskole, Utdanningsdirektoratet, 5. utgave 25. mars 2021

3.1 Rett og plikt til grunnskoleopplæring

Opplæringsloven (oppl) beskriver barn og unges rett og plikt til grunnskoleopplæring, og rett til en offentlig grunnskoleopplæring. Opplæringen skal tilpasses den enkelte elevs evner og forutsetninger. På 1. til 4. årstrinn skal skolen sørge for at elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt får egen intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd. Om hensynet til eleven sitt beste taler for det, kan den intensive opplæringen i en kort periode gis som eneundervisning. Undervisningspersonalet skal tilrettelegge og gjennomføre opplæringen i samsvar med læreplaner. Læreplanverket består av overordnet del, fag- og timefordelingen og læreplaner i fag. Dette er forskrifter til opplæringsloven og skal styre innholdet i opplæringen (oppl §§ 1-4, 2-1, 2-3).

Spesialundervisning er en individuell rett eleven har i de tilfellene han eller hun trenger ekstra tilrettelegging ut over det allmenpedagogiske tilbudet. Til grunn for vedtak om spesialundervisning skal det ligge en sakkyndigvurdering av elevens særlige behov. For elever med vedtak om

spesialundervisning skal skolen lage en individuell opplæringsplan (IOP) og gi eleven undervisning slik det er beskrevet i enkeltvedtaket og IOP-en. Elever som får spesialundervisning skal ha det samme totale undervisningstimetallet som gjelder andre elever (oppl §§ 5-1, 5-3, 5-5).

3.2 Tilpasninger under Covid 19 pandemien

3.2.1 Midlertidig lov om tilpasninger

Utgangspunktet for det midlertidige regelverket er at opplæringsloven fortsatt gjelder, men med de tilpasningene som følger av det midlertidige regelverket. De mest sentrale tilpasningene av regelverket er inntatt i § 7 og § 8 i den midlertidige loven. § 7 beskriver skoleeieres plikt til å sørge for opplæring. Skoleeiere skal så langt det er mulig sørge for at barn, unge og voksne får grunnskoleopplæring og videregående opplæring selv om skolene er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven⁷. Kravet gjelder både når skolen eller enkelte trinn er stengt av nasjonale myndigheter, og når skolen eller enkelte trinn er stengt av kommunen.

§ 8 i midlertidig lov beskriver hvilke tilpasninger som skal gjelde i perioden hvor skolen er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven. Skoleeiere skal organisere opplæringen slik den finner det hensiktsmessig og forsvarlig ut fra hvor mange lærere skolen har tilgjengelig, antallet elever, elevenes alder og forutsetninger, tilgangen på læremidler, digitale ressurser og annet utstyr og elevenes hjemmeforhold. I den midlertidige loven er det lagt opp til at opplæringslovens regler om gruppestørrelse og organisering av undervisning bare skal gjelde så langt det er mulig å oppfylle dem. Dette åpner for større fleksibilitet i organiseringen av opplæringen i perioder der skolene er stengt eller drives med smittevernfarende begrensninger.

De individuelle rettighetene elever har etter opplæringsloven skal ivaretas så langt det er mulig også i forbindelse med stenging av skoler og i perioder der skolene driver med smittevernfarende begrensninger. I perioder hvor skolene er helt eller delvis stengt kan det likevel være behov for å organisere opplæringen på andre måter. For å gjøre tilpasninger i opplæring og tilrettelegging kreves det at skoleeier godtgjør at tilpasningen er nødvendig og forsvarlig⁸. Forsvarlighetsvilkåret er knyttet til hva som er forsvarlig for eleven. I denne vurderingen skal det legges stor vekt på hva som er elevens beste.

Revisjonen legger til grunn at skoleeier oppfylder plikten til å gi grunnskoleopplæring så langt det er mulig med ulike begrensninger og tilpasninger grunnet smittevern.

⁷ Med begrensninger med hjemmel i smittevernloven siktes det til smittevernfarende tiltak og krav om smittevernfarende forsvarlig drift som påvirker skolevirksomhetene. Det kan for eksempel være tiltak som gjelder kontakthypighet, avstand mv.

⁸ Skoleeiere kan bare gjøre tilpasninger i opplæring og tilrettelegging som følger av enkeltvedtak med hjemmel i opplæringslova kapittel 2, 3, 4A, og 5 og tilsvarende vedtak etter friskolelova dersom det kan godtgjøres at det er nødvendig og forsvarlig.

3.2.2 Opplæring på skolen og hjemmeopplæring

Midlertidig forskrift⁹ gir utfyllende bestemmelser om plikten til å sørge for opplæring på skolen og hjemme i ulike situasjoner og for ulike elevgrupper¹⁰. Elevene skal som hovedregel ha opplæringen på skolen. Skoleeiere skal sørge for hjemmeopplæring i tillegg til tilbud på skolen dersom det er nødvendig for at elevene samlet sett får den opplæringen de skal ha. Elever som ikke kan få tilbud på skolen på grunn av enkeltvedtak eller forskrifter om stenging med hjemmel i smittevernloven, skal få opplæringen hjemme. Ved hjemmeopplæring skal lærerne lage et faglig opplegg for elevene, følge opp og hjelpe elevene og gi tilbakemelding på arbeidet som blir gjort. Elevene på 1.–4. trinn skal så langt som mulig motta et fulltidstilbud på skolen (midl. forskrift § 3).

Revisjonen legger til grunn at lærere planlegger for et faglig opplegg, oppfølging og hjelp til elever, både med smittevernfarene begrensninger på skolen og i forbindelse med hjemmeopplæring.

3.2.3 Elever som uansett skal ha opplæring på skolen

Når skoler og skolefritidsordninger er stengt eller har redusert åpnings- eller oppholdstid¹¹, skal skoleeiere likevel sørge for et tilbud på dagtid til:

- a. elever under 12 år som har minst én forelder ansatt i helse- og omsorgstjenesten, transportsektoren, innen andre kritiske samfunnsfunksjoner eller kritiske virksomhetsfunksjoner innen andre samfunnsfunksjoner som vurderes som viktige i håndteringen av utbruddet av covid-19.
- b. elever med særlige behov som ikke kan ivaretas når skolen eller skolefritidsordningen er stengt eller har redusert åpnings- eller oppholdstid. (midl. forskrift § 3 a)

Det er tilstrekkelig at én foresatt arbeider i kritisk samfunnsfunksjon for å få tilbud. Hvis skolene reduserer åpningstiden, skal de likevel tilby barn av foreldre med kritisk samfunnsfunksjon opphold utover den åpningstiden de har lagt opp til.

Den enkelte skole må gjøre konkrete og individuelle vurderinger av hvem som kommer inn under gruppe b., dvs. elever med særlige behov. Momenter i vurderingen kan være om de det gjelder for eksempel har fysiske eller psykiske funksjonshemminger, er omfattet av tiltak fra barnevernet eller andre hjelpetiltak. Samarbeid med hjelpetjenestene kan være viktig her.

Hvis skolene reduserer åpningstiden, skal de likevel tilby barn med særlige behov opphold utover den åpningstiden de har lagt opp til. Hvor omfattende tilbud barnet skal ha, må vurderes konkret i de enkelte tilfellene.

⁹ Midlertidig forskrift om tilpasninger i reglene om barnehager, grunnskoler og videregående opplæring som følge av utbrudd av covid-19 [26.05.2020]

¹⁰ Forskriften trådte i kraft 25.5.2020, og er sist endret 22.1.2021

¹¹ Etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven, eller elevene får opplæringen hjemme etter § 3 tredje ledd

Revisjonen legger til grunn at skoleeier har etablert et system for å fange opp, registrere og tilrettelegge for elvene i gruppe a og b, som uansett skal gis et tilbud på skolen.

3.2.4 Retten til spesialundervisning

Elever som har enkeltvedtak om spesialundervisning, skal få tilbud som følger av vedtaket. Dette gjelder også elever som gjør skolearbeidet sitt hjemme for eksempel fordi eleven er i risikogruppen. Skoleeier kan gjøre tilpasninger i opplæring og tilrettelegging dersom det kan godtgjøres at det er nødvendig og forsvarlig. Det skal være en høy terskel for å gjøre tilpasninger, men det kan være aktuelt hvis skolen er helt eller delvis stengt eller hvis eleven av andre grunner får opplæring hjemme. I vurderingen skal det legges stor vekt på elevens beste. Det kan også tas hensyn til tilgangen på lærere og nødvendig utstyr. Eksempler på tilpasninger kan være hvordan tilretteleggingen organiseres og antallet timer per uke (Utdanningsdirektoratet 2021a).

Når det er forsvarlig, kan kommunen fatte vedtak om spesialundervisning uten at det er utarbeidet sakkyndig vurdering. Utredninger, kartlegginger mv. som kan gjennomføres i samsvar med de smittevernreglene som gjelder, skal likevel gjennomføres som normalt (ibid).

Det midlertidige regelverket regulerer ikke adgangen til å klage på gjennomføring av vedtak om spesialundervisning i perioden der skolene har vært stengt eller drevet med begrensninger. Den alminnelige praksisen om klageadgang på gjennomføring av vedtak om spesialundervisning gjelder derfor også i disse tilfellene (ibid).

Revisjonen legger til grunn at kommunen har tilrettelagt for å gi elever med vedtak om spesialundervisning et opplæringstilbud som er i samsvar med regelverket for grunnopplæringen uavhengig av smittesituasjonen.

3.3 Beredskapsplaner for skoleeiere

3.3.1 Trafikklysmodellen

Skoleeiere er ansvarlig for å etablere internkontrollrutiner som sikrer at miljøet i skolen fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade. Skoleeier er derfor ansvarlig for å sikre en forsvarlig drift som tar hensyn til smittevern. Veiledere om smittevern¹² for skoletrinn 1.–7. trinn¹³, og for ungdomsskole og videregående skole¹⁴, gir råd og føringer til skoler i drift under koronavirusutbruddet (Utdanningsdirektoratet 2021, b og c). Det er nødvendig å tilpasse smitteverntiltakene til den lokale situasjonen. Dette gjøres for skoler ved å nivåinndeile tiltakene i en trafikklysmodell med grønt, gult og rødt nivå, illustrert i figuren under:

¹² Veilederne er utarbeidet med grunnlag i krav til smittevernfaglig forsvarlig drift i covid-19-forskriften § 12b første ledd, jf. § 12a første ledd bokstav b) og c).

¹³ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/skoletrinn-1-7/> [9.3.2021],

¹⁴ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/ungdomsskole-vgo/> [9.3.2021]

Figur 2 Trafikklysmodellen 1.-7. trinn

Barneskole 1-7	Tiltak
Grønt nivå 	1) Ingen syke skal møte på skolen 2) God hygiene 3) Kontaktreduserende tiltak: – Unngå fysisk kontakt mellom personer (håndhilsning og klemming) – Vanlig organisering av skoleklasser og skolehverdag
Gult nivå 	1) Ingen syke skal møte på skolen 2) God hygiene 3) Kontaktreduserende tiltak: – Unngå fysisk kontakt mellom personer (håndhilsning og klemming) – Hele skoleklasser regnes som en kohort – Ansatte kan veksle mellom kohorter/klasser – Trinnvise kohorter på SFO – Unngå trengsel og store samlinger – Ha egne områder i skolegården for ulike klasser/kohorter i pauser/friminutt
Rødt nivå 	1) Ingen syke skal møte på skolen 2) God hygiene 3) Kontaktreduserende tiltak: – Unngå fysisk kontakt mellom personer (håndhilsning og klemming) – Dele elever inn i mindre kohorter – Faste lærere til hver kohort så langt det er mulig – Samme kohorter i skolen som på SFO tilstrebes – Tilstrebe avstand mellom elever/ansatte – Unngå trengsel og store samlinger – Ha egne områder i skolegården for ulike klasser/kohorter i pauser/friminutt – Vurdere alternerende oppmøtetider for elever

Kilde: FHI 2020

Som figuren viser varierer tiltakene fra tilnærmet vanlig organisering av skolehverdagen (grønt nivå), til mer omfattende tiltak med mindre, faste grupper og større avstand mellom elever (rødt nivå). Det er smittevernmyndighetene (lokale eller nasjonale) som beslutter hvilket nivå smitteverntiltakene skal legges på. Kommunen ved kommunestyret kan med hjemmel i smittevernloven vedta å stenge skoler for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom. Det innebærer en adgang til lokale oppjusteringer fra det nasjonale tiltaksnivået, men foreløpig er det ikke åpnet for lokale nedjusteringer. Skolene skal ikke ta i bruk strengere tiltak enn nødvendig. Det vil si at hvis en skole er på gult nivå, skal skolen ikke ta i bruk tiltak på rødt nivå som et forebyggende grep.

3.3.2 Innholdet i beredskapsplanen

For å sikre at skoleeier ivaretar krav til opplæring på ulike nivå av smitteverntiltak, må skoleeier lage en beredskapsplan slik at de raskt kan veksle mellom de ulike nivåene i trafikklysmodellen gjengitt i smittevernveilederne (Utdanningsdirektoratet 2021a). Kravene som må ivaretas er:

- Sikre et godt opplæringstilbud og progresjon i elevenes læring uavhengig av nivå på smitteverntiltak.
- Sikre at skolene har god og oppdatert informasjon om smittesituasjonen, gjeldende regelverk og smittevernveiledere.
- Videreformidle informasjon til skolene for å forebygge smittespredning, formidle råd og veiledning fra nasjonale myndigheter.

- Sikre at skolene opprettholder forsvarlig drift i tråd med smittevern rådene gitt av nasjonale myndigheter ut fra smittesituasjonen til enhver tid.

Utdanningsdirektoratet (2021 b og c) har gitt råd om hva en beredskapsplan for opp- og nedtrapping bør inneholde. I tillegg til å beskrive skoleeiers og smittevernmyndighetenes ansvar, gis følgende råd om tiltak som bør innlemmes i beredskapsplanen:

- Skoleeier må sørge for at skolene kan gi elevene et opplæringstilbud som er i samsvar med det til enhver tid gjeldende regelverk for grunnopplæringen uavhengig av smittesituasjonen. Dette betyr at skoleeier må sørge for at skolene har:
 - kontakt med smittevernmyndighetene som avgjør hvilket nivå (grønt, gult eller rødt) tiltakene i skolene skal iverksette
 - kartlagt og laget en oversikt over hvilke elever som skal få et særskilt omsorgstilbud der skolen stenger
 - gode rutiner for å identifisere hvilke elever som har behov for et særskilt omsorgstilbud der skoler stenger
 - rutiner/planer for kontaktreduserende tiltak i gul og rød situasjon. Dette gjelder blant annet for organisering, for eksempel plan for organisering i kohorter (som beskrevet i smittevernveilederen)
 - rutiner for god hygiene
 - planer (rutine) for forsterket renhold i gul og rød situasjon
 - tilstrekkelig bemanning dersom ansatte blir syke eller det må gis mer opplæring hjemme
 - rutiner for oppmøte- og hentetider (der det er aktuelt) i gul og rød situasjon
 - tilstrekkelig med lokaler. Det vil si alternative måter å organisere dagen på, på gult og rødt nivå. Eksempel uteaktiviteter og bruk av andre lokaler.
 - tilstrekkelig utstyr, inkludert digitalt utstyr, i gul og rød situasjon
 - tilstrekkelig skoleskysskapasitet.

Revisjonen legger til grunn at skoleeier har utarbeidet beredskapsplaner som omfatter kravene slik dette er gjengitt i Utdanningsdirektoratets anbefalinger. På bakgrunn av gjennomgangen over, er følgende kriterier utledet for problemstillingen:

Problemstilling	Revisjonskriterier
Hvordan påvirket smitteverntiltakene opplæringstilbudet til elever i grunnskolen?	<ul style="list-style-type: none"> → Kommunen må sørge for at skolene kan gi elevene et opplæringstilbud som er i samsvar med regelverket for grunnopplæringen uavhengig av smittesituasjonen → Kommunen må lage en beredskapsplan slik at skolene raskt kan veksle mellom de ulike nivåene i trafikklysmodellen → Kommunen må sørge for at det gis et særskilt dagtilbud til elever med foreldre ansatt innen kritiske samfunnsfunksjoner og elever med særlige behov. → Kommunen må tilrettelegge for at elever med rett til spesialundervisning får gjennomført undervisningen i tråd med vedtaket.

4 OPPLÆRINGSTILBUDET UNDER PANDEMIEN

I dette kapittelet er først en oversikt over smitteutbrudd ved de ulike skolene i Rælingen fra høsten 2020 frem til i dag. Dette for å ha et bakteppe til beskrivelsen av hvordan skolene i ulike perioder har planlagt og gjennomført opplæringstilbudet. Informasjon er innhentet på kommunens hjemmeside, i grunnskolens informasjonssystem og i en Teams-gruppe for skolene i forbindelse med pandemihåndteringen. Videre redegjøres det for hvordan kommunen har tilrettelagt opplæringstilbudet i perioden.

4.1 Smittesituasjonen ved skolene i Rælingen kommune

På sine hjemmesider har kommunen opprettet egen snarvei til informasjon om korona-situasjonen, som blant annet inneholder gjeldende smittevernreglement og oversikt over smitteutbrudd ved ulike virksomheter. Under overskriften barn, barnehager og skoler ligger oppdatert informasjon som også omhandler skolene, blant annet når det gjelder stenging og smitteutbrudd. I tabellen under er en oversikt over smitteutbrudd per måned ved de ulike skolene og som det er informert om på kommunens hjemmeside, fra mai 2020 og frem til april 2021.

Tabell 1 Smitteutbrudd per måned per skole

Skole	Måned 2020						Måned 2021			
	M	A	S	O	N	D	J	F	M	A
Blystadlia skole (1. til 7. trinn)								x		
Fjerdingsby skole (1. til 7. trinn)						x		x	x	x
Løvenstad skole (1. til 7. trinn)	x			x	x		x	x	x	x
Smestad skole (1. til 7. trinn)						x	x			
Rud skole (1. til 7. trinn)	x				x	x		x		
Nordby skole (1. til 7. trinn)			x				x			x
Marikollen ungdomsskole (8. til 10. trinn)					x			x	x	
Sandbekken ungdomsskole (8. til 10. trinn)						x		x	x	x

Kilde: Rælingen kommune 2021

Oversikten gir et inntrykk av hvordan smittetrykket har vært både i ulike perioder og ved ulike skoler. Løvenstad skole skiller seg ut ved å ha smitteutbrudd i flest av månedene pandemien har pågått, mens Blystadlia ser ut til å ha hatt færrest utbrudd. Det framkommer av kommunens oversikt at enkelte skoler også har flere utbrudd i løpet av én måned. Videre utpeker desember 2020 og februar 2021 seg som perioder hvor flest skoler opplevde smitteutbrudd samtidig.

4.2 Perioder med gult og rødt nivå, og perioder med stengte skoler

Som kjent var alle skoler stengt i perioden med nasjonal nedstenging våren 2020. Utover dette var det med svært få unntak gult nivå på skolene i Rælingen ut året. Gjennom rapportering til grunnskolens informasjonssystem (GSI), kommer det fram at kun én av syv skoler i Rælingen måtte innføre rødt nivå i smitteverntiltak på et tidspunkt fra skolestart frem til 1. oktober høsten 2020.

Skolefaglig rådgiver informerer 21.4.2021 skriftlig om at hun dagen i forveien sendte inn en rapportering til Statsforvalteren fra kommunen på tiltaksnivå fattet for hele kommunen i perioden uke 1-15 2021. Oversikten viser at det i perioden var rødt nivå på enkelte grunnskoletrinn¹⁵ i åtte av 15 uker. Spesielt i uke 6-7 og 12-15 var flere skoletrinn på rødt nivå. I tillegg informere hun om at kommuneoverlegen to ganger har vedtatt stenging av enkeltskoler (det vil si kun digital hjemmeundervisning) på grunn av store pågående smitteutbrudd og stor andel av lærere/ledelse i karantene. Dette gjaldt Marikollen skole i uke 12, og Løvenstad skole i uke 6.

4.3 Skoleeiers tilrettelegging for felles rammer og samarbeid

Revisjonens stilte skriftlige spørsmål til ledelsen ved den enkelte skole, blant annet for å få svar på hva skoleledelsen har oppfattet som det viktigste bindeleddet opp mot skoleeier under pandemien. I figuren under har vi sammenstilt svarene fra skolene, samt hvordan de opplever at ulike møtepunkt har bidratt til arbeidet med å tilrettelegge opplæringstilbudet:

Tabell 2 Skoleeiers tilrettelegging av møtepunkter under pandemien

Skole	Viktigste møtepunkt med skoleeier	Hva samhandlingen bidro til
Blystadlia	Skoleeiers møte med rektorene og kommunelegen	Avgjørende for å legge til rette på best mulig måte, - i tråd med smittevern og trafikklysmodellen.
Rud	Skoleeiers møter og personlig kontakt med skolefaglig rådgiver og kommuneoverlege.	Ved å holde oppdraget opplæring i fokus har alle møter hatt fokus på hvordan vi best mulig har klart å gjennomføre undervisning og opplæring med best mulig kvalitet på alle nivåer og i alle situasjoner med smitte og karantenetilfeller.

¹⁵ Barnetrinnet (1.-4.), Mellomtrinnet (5.-7.), Ungdomstrinnet (8.-10.)

Løvenstad	<ul style="list-style-type: none"> - Skoleeiers møter med rektor, og øvrig ledelse. - Skriftlig informasjon fra skoleeier og kommuneoverlegen, ut til ansatte og foresatte. - Rektornettverket - Jevnlig statusmøter med skoleeier og kommuneoverlegen 	<ul style="list-style-type: none"> - Setter rammer og trygghet for skoleledelsen og ansatte i pandemisituasjonen - Jobbe aktivt med avklaringer. - Fokus på å følge med og følge opp sårbare elever, elever med spesialundervisning og elever med foresatte i samfunnskritiske yrke. - Tenke SFO og skoledrift under ett, med tanke på bemanning og smittevern. - Hjelp til kohortinndelinger og prioritering av aktiviteter i skoletid. - Avklaring av smittevern relaterte og organisatoriske spørsmål
Nordby	Faste statusmøter i regi av skoleeier hvor kommuneoverlegen deltar.	<ul style="list-style-type: none"> - God informasjonsflyt - Sikrer god forståelse av regler som til enhver tid gjelder - Dele kunnskap og erfaring med hverandre - Utvikle egen skole i retning av en mer robust organisasjon
Smestad	<ul style="list-style-type: none"> - Digitale møter. - Egne statusmøter korona med kommuneoverlegen til stede. 	De har vært avgjørende for å legge til rette på best mulig måte, - i tråd med smittevern og trafikklysmodellen.
Marikollen ungdomsskole	<ul style="list-style-type: none"> - Eget Teams for pandemihåndtering i kommunen – der alle skolene og skoleeier er representert. - Regelmessige digitale møter hvor kommuneoverlegen er representert, i hovedsak gjennomført digitalt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Godt organisert informasjon med mulighet for å komme med innspill. - Spørsmål er sendt inn i forkant, samt tett dialog rundt ulike utfordringer skolens ledelse står ovenfor.

<p>Fjerdingsby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Eget team og møter på Teams for skoleeier og skoleledere. - Kommunelegen har deltatt på mange møter med rektorene og skoleeier. 	<ul style="list-style-type: none"> - Der har det vært god informasjonsflyt, tilgang til relevant informasjon og aktuelle dokumenter og mulighet for å stille spørsmål og få svar. - Det har vært hyppige møter og vi har fått informasjon fra kommunens kriseteam. - Alle skolene har hatt en enorm jobb mht. å tolke Udir's smittevernveiledere og tilpasse disse til egne skoleforhold. Møtepunktene har bidratt til at skoleledelse og skoleansatte sammen har hatt klart å lage klare rammene for hva som gjelder under de ulike smittevernnivåene. Møtepunktene har gjort skolene tryggere på at vi gjør dette felles og sammen. Vi har drøftet ulike løsninger og gitt hverandre oppmuntring og støtte i en utfordrende hverdag.
<p>Sandbekken ungdomsskole</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Eget Teams for pandemihåndtering – for alle skolene og skoleeier. - Ledermøter med rektor opp mot kriseledelsen i kommunen/ kommuneoverlege og hele ledergruppa opp mot kommunen og de andre skolene. 	<ul style="list-style-type: none"> - God informasjonsflyt, lett å følge med og få svar. - Fra og med 11.mars 2020 og fram til nå lagt opp tilpasset organisering for hele skolen i OneNote fortløpende tilpasset ut fra aktuelt smittevernbehov. - Godt bruk av alle funksjoner i Teams fra dag 1, stadig kompetanseutvikling og deling i små workshoper. - Tett og tydelig kommunikasjon i Teams/OneNote og Visma med elever og foresatte om endringer.

Kilde: Rælingen kommune 2021

Skoleeiers faste statusmøter med skoleledelsen, hvor kommunelegen også har vært til stede, er det møtepunktet skoleledelsen framhever som viktigst under pandemien. Møtene har ifølge skoleledelsen bidratt til å skape trygghet, rammer og avklaringer med hensyn til smittevernregler, trafikklysmodellen og «[...]hvordan vi best mulig har klart å gjennomføre undervisning og opplæring med best mulig kvalitet på alle nivåer og i alle situasjoner med smitte og karantenetilfeller».

Også «Teams for pandemihåndtering», der alle skolene og skoleeier med flere er representert, trekkes fram av flere. God informasjonsflyt, tilgang til aktuelle dokumenter og tydelig kommunikasjon er noe av det som trekkes fram som gevinsten ved eget digitalt Teams.

4.4 Skolenes interne møter for planlegging under pandemien

Revisjonen stilte skriftlig spørsmål til skoleledelsen om hvilke strukturer som ble etablert internt på skolen for planlegging og informasjonsutveksling, og hvordan lærere ble involvert i planleggingen. Oppsummert beskriver skolene blant annet følgende interne strukturer som sentrale:

- Møter i beredskapsgrupper etter behov, og oppdatering av beredskapsplaner
- Informasjon i lærernes eksisterende «samarbeidstid»
- Faste informasjonsmøter med ulike personalgrupper
- Hyppigere møter og overgang til flere digitale møter
- Opprettelse av egne områder/ «pandemikanaler» på Teams

Enkelte skoler nevner også møter med spesialpedagoger og barne- og ungdomsarbeidere i forbindelse med «sårbare barn/unge», og hvor individuelle tilpasninger har blitt diskutert. Flere nevner også informasjon fra skolene ut til foreldre, på plattformer som Teams, VISMA, skolens hjemmeside og på sms. Mange foreldremøter og utviklingssamtaler har foregått på Teams, alt etter smittenivå.

Når det gjelder involvering av lærere i de ulike planleggings- og møtestrukturane, er det flere skoler som nevner:

- Felles informasjons- og planleggingsmøter hvor lærere kan stille spørsmål
- Tett oppfølging fra nærmeste leder
- Representasjon fra tillitsvalgte og verneombud i beredskapsgrupper
- Beredskapsgruppen har blitt brukt aktivt for å fremme de ansattes stemme
- Lærere planla og samordnet for egne trinn/klasser/kohorter, og utarbeidet planer for undervisning hjemme og på skolen.

Revisjonen ba i den skriftlige henvendelsen til skoleledelsen, om at det ble redegjort for undervisningsopplegget fra en selvvalgt uke på rødt og gult nivå under pandemien, gjennom å oversende ett eksempel fra henholdsvis småskole-, mellom- og ungdomstrinnet. I følgende delkapitler oppsummerer vi det revisjonen oppfatter som sentrale trekk ved undervisningsopplegget ved skolenes tilrettelegging på de to nivåene.

4.5 Opplæringstilbudet på gult nivå

4.5.1 Småskole- og mellomtrinnet

Faglig innhold og undervisningsopplegg

Gjennomgang av skolenes tilbakemeldinger viser at småskole- og mellomtrinn på gult nivå hadde tilnærmet normalt opplegg rundt undervisningen, både med hensyn til faglig innhold og organisering. På dette nivået regnes hele klasser som en kohort. Flere beskriver likevel begrensninger i undervisningsopplegget som normalt ville bestått av mer gruppearbeid og undervisning på tvers av klasser. Det beskrives at «[...]handlingsfriheten er mindre med tanke på smittevern hensyn», og at det generelt er brukt mer tid på smittevern. Hyppigere bruk av uteskole for å overholde kravet om avstand er også noe som nevnes av flere.

Plan for kontakt og oppfølging

Oppfølging og kontakt med elevene på gult nivå beskrives også å være tilnærmet slik det ville vært under normale forhold, det vil si at kontakt med kontaktlærer skjer hver dag på skolen. Enkeltelever som har hatt hjemmeundervisning grunnet forelder i risikogruppe, har blitt fulgt opp av kontaktlærer som har lagt ut faglig opplegg digitalt, og av annen lærer som gjennom Teams/Showbie følger opp eleven gjennom skoledagen. Utviklingssamtaler har primært blitt gjennomført på Teams i stedet for fysiske møter med foresatte, elever og lærere.

4.5.2 Ungdomstrinnet

Faglig innhold og undervisningsopplegg

På gult nivå beskriver en av ungdomsskolene at elevene får alle undervisningstimer på skolen, også i språk og valgfag. Assistenten og spesialundervisning går som normalt i mindre grupper. Skolen har Showbie og Teams som plattformer hvor elevene også leverer inn arbeid. Ungdomsskolen beskriver at den hadde følgende tiltak på gult nivå:

- Språkfagene bruker hvert sitt tilegnede klasserom der elever fra hver klasse sitter adskilt.
- Elevene sitter gruppevis (klasse, kohort) i klasserommet med minimum en meter avstand
- Elevene har tildelte plasser som de bruker gjennom hele undervisningsøkten
- Håndsprit/håndvask inn og ut av klasserommet
- Vask av bord, stol og andre kontaktflater før og etter bruk av klasserommet
- Friminutt blir fulgt slik trinnet har bestemt.

Skoleledelsen ved den andre ungdomsskolen beskriver at den før gjenåpning endret noe på fag- og timefordelingen, slik at de rett etter gjenåpningen la til rette for at særlig praktiske fag fikk ta igjen tid.

Plan for oppfølging

På gult nivå beskriver begge ungdomsskolene at kontaktlærere har tett kontakt med sine elever som de møter hver morgen, og at faglærere følger opp alle sine fag. Miljøteam og skolens beredskapsgruppe følger elever som er identifisert som spesielt sårbare, i tett dialog med foresatte.

4.6 Opplæringstilbudet på rødt nivå og delvis digital hjemmeopplæring¹⁶

4.6.1 Kommunale rammer og rutiner for fjernundervisning

Da alle landets skoler på grunn av nasjonal «lockdown» stengte våren 2020, utarbeidet Rælingen kommunale rammer og rutiner for fjernundervisning. Et dokument som redegjør for dette er lagt i OneNote/Teams (endelig versjon per 24.4.2020), og benevnes som «Minstestandard for fjernundervisning». Dokumentet omfatter tema som:

- Omfang og innramming for undervisningen
- Prioriterte verktøy og arbeidsmåter
- Undervisning, arbeidsmåter og vurdering
- Skolens kontakt med elevene
- Skolens kontakt med foresatte
- Oppfølging av elevens læringsmiljø og bestemmelsene i opplæringsloven kap. 9A
- Regler for bruk av Teams
- Tips til elever og foresatte for en vellykket fjernundervisning

¹⁶ Administrasjonen ved skolefaglig rådgiver informerer i e-post til revisjonen per 30.4.2021 om at kommunen ikke har hatt heldigital undervisning siden våren 2020. Det har i tilfelle kun vært enkelt dager ved enkelt skoler, og i meget begrenset omfang. I skriftlig henvendelse til ledelsen ved den enkelte skole ba derfor revisjonen om at det ble redegjort for undervisningsopplegget på rødt nivå og digital hjemmeundervisning samlet.

På bakgrunn av retningslinjene i minstestandarden, redegjør hver enkelt skole for hvordan ulike områder skal ivaretas i et eget skjema kalt «Skolens organisering av fjernundervisning», også dette lagt i OneNote/Teams.

4.6.2 Småskole- og mellomtrinnet

Faglig innhold, undervisningsopplegg og oppfølging

Gjennomgående viser tilbakemelding fra skolene at man har fulgt det planlagte faglige innholdet i undervisningen på både småskole- og mellomtrinnet, og at undervisningstema dermed ikke er endret i uker med rødt nivå. Noen beskriver imidlertid at undervisningsopplegget ble tilpasset hvorvidt dette skulle gjennomføres digitalt eller på skolen. En av skolene skriver:

Elevene på 1. – 4. trinn fikk gjennomført vanlig plan i forhold til faglig innhold og undervisningsopplegg. Elevene på 5. – 7. trinn fokuserte mye på teorifagene som matematikk, norsk og engelsk i timene de var på skolen. I hjemmeundervisningen var det mer fokus på de praktisk-estetiske fagene.

Med hensyn til smittevernregler på rødt nivå, framkommer det at de fleste klassene ble inndelt i mindre kohorter, både inne i klasserommet og ute i friminuttene, slik trafikklysmodellen legger opp til:

Klassen på 35 elever ble delt på to kohorter med 17 og 16 elever per gruppe. Begge gruppene hadde hver sin kontaktlærer. En dag hadde elevene hjemmeundervisning med sin kontaktlærer og 1 eller 2 dager med uteskole, mens den andre gruppen var på skolen i et stort klasserom som til vanlig har plass til 35 elever.

Systematisk bruk av uteskole én eller flere dager i uken nevnes av flere. Noen delte også skoledagen i to, slik at elevene fikk halv dag med hjemmeopplæring og halv dag på skolen:

Når det var spisetid gikk elevene som hadde vært på skolen hjem for å spise og fortsatte så dagen med hjemmeundervisning. Elevene som hadde hatt hjemmeundervisning først, spiste så lunsj hjemme før de gikk til skolen og avsluttet dagen i klasserommet.

Ukeplanen under er et eksempel på en slik deling:

Figur 3 Ukeplan på rødt nivå

Timeplan for **6B** Fjerdingby skole - 5.-7. trinn 2020/2021

ØKT	MANDAG		TIRSDAG		ONSDAG		TORSDAG		FREDAG	
	Gr. 1	Gr. 2	Gr. 1	Gr. 2	Gr. 1	Gr. 2	Gr. 1	Gr. 2	Gr. 1	Gr. 2
08.30-10.30	Hjemme	Skolen	Hjemme	Skolen	Hjemme	Skolen	Hjemme	Skolen	Hjemme	Skolen
	Lena	Karoline	Lena	Karoline	Karoline	Lena	Karoline	Lena	Karoline	Lena
10.30-11.15	Lunsj Gå til/fra skolen		Lunsj Gå til/fra skolen		Lunsj Gå til/fra skolen		Lunsj Gå til/fra skolen		Lunsj Gå til/fra skolen	
11.15-13.15	Skolen	Hjemme	Skolen	Hjemme	Skolen	Hjemme	Skolen	Hjemme	Skolen	Hjemme
	Karoline	Lena	Karoline	Lena	Lena	Karoline	Lena	Karoline	Lena	Karoline

Uke 14 og 15 - 08.04.21

Kilde: Rælingen kommune 2021

Flere skoler presiserer at elever på småskoletrinnet fikk tilbud om å være på skolen hver dag, også på rødt nivå:

1. klasse har alle timene fysisk på skolen. Lærerne møter elevene hver dag.

Alle elever var på skolen (3. trinn). Sikret at de var i gruppe med sin kontaktlærer for best mulig oppfølging.

3.trinn [...] har vært delt i to kohorter på 14 og 8 elever. Skjevdelingen skyldes størrelse på rom som har vært brukt. Klassen har ikke hatt hjemmeundervisning. Det har vært en lærerressurs i hver kohort i alle timer.

Skolene beskriver hvordan opplegget for en digital hjemmeskoledag kunne se ut for de trinnene som hadde dette på rødt nivå:

Kl. 08:15 ligger det en velkomsthilsen med hva de skal gjøre i Showbie og når alle skal møtes på Teams. Alle skriver «hei» i klassediskusjonen, så vet vi hvem som er med. Mangler noen, etterspør vi først i Showbie eller på Teams. Om vi ikke har kontakt i løpet av de første 15 minuttene, tar vi kontakt med foresatte. Elevene er flinke til å være på plass når de skal. Hver hjemmeskoleøkt hadde en liten undervisningsøkt hvor alle er på Teams.

Kontaktlærer for klassen fulgte opp elevene daglig via Showbie. Elevene fikk utlevert arbeidsoppgaver som de sendte inn til læreren. Lærer ga daglig tilbakemelding til sine elever enten muntlig eller skriftlig. Lærer var også tilgjengelig på telefon dersom foreldre i hjemmeskole hadde spørsmål de trengte avklaring på.

Hver time ble startet samlet på Teams, med innledning og lærerstyrt undervisning. Dagen ble også avsluttet felles på Teams. Oppmøte ble loggført.

Figur 4 Eksempel på digital hjemmeundervisning

Hjemmeundervisning for 1. trinn mandag 16.mars 2020

NB: Oppgavene gjøres sammen med en voksen. Du velger selv når du gjøre øktene men vi oppfordre til å jobbe jevnlig utover dagen. Dagens opplegg åpnes kl. 08.15 og fristen for å levere oppgavene er kl. 20 00 hver skoledag.

Louise vil være tilgjengelige på Showbie eller epost louise.carole.gulbrandsen@ralingen.kommune.no for elever og foresatte mellom kl. 8.30 og 14.00 og også utover kvelden (kan ta lengere å få svar på kvelden). NB Ny klasse i Showbie DYYMN.

Det er viktig at alle tenker at vi gjør så godt vi kan. Dette har vi aldri gjort før, men dette får vi helt sikkert til.

Se videoen på Showbie

Norsk

Salto lesebok. Pp

Sammen med en voksen: Les stjerne-, måne- og / eller sol-teksten. Les teksten **to** ganger. **Husk lesefinger**

★ Les side 100, ☾ Les side 101, ☀ Les side 101

Den tredje gangen du leser skal du tar du bilde av siden du leser fra med kamera inn på Showbie, les inn med mikrofon og send til meg. (Eller les inn på Book Creator appen og send til meg.)

Læringsbrett:

Gå inn på «Kidspiration». Lag en mammaboble. Skriv bokstaven «Pp» i mammabobla. Lag minst 5 babybobler med bilde og ord som har «Pp» i seg. Hvor mange klarer du?

Kilde: Rælingen kommune 2021

Tilbakemelding fra skolene på opplegg for oppfølging på rødt nivå, viser til ulike erfaringer:

Samtaler med enkeltelever på Teams i hjemmeskoletiden. For noen er terskelen lavere for å spørre om hjelp på Teams enn i timen.

Spesialpedagog-lærer har vært lærer på en kohort på 6.trinn under ukene på rødt nivå. Det betyr at spesialpedagog-lærer har hatt IOP elevene hver dag. Ikke alene, men på gruppe (1/2 klasse). Da har mulighetene for ekstra hjelp og prat vært til stede hver dag.

Lekser ble gitt kun digitalt på Showbie, slik at kontaktlærerne i avgiverklassene hadde daglig tilgang til og kontroll av leksene. Kontaktlærerne hadde da mulighet til å følge opp de som ikke gjorde hjemmeoppgaver.

Elevene fikk utlevert arbeidsoppgaver som de sendte inn til læreren. Lærer ga daglig tilbakemelding til sine elever enten muntlig eller skriftlig. Lærer var også tilgjengelig på telefon dersom foreldre i hjemmeskole hadde spørsmål de trengte avklaring på.

I ukene hvor det var rødt nivå ble elevene oppringt på Teams av lærer ved skolestart kl. 08.30. På dette møtet ble skoledagens innhold gjennomgått. Elevene fikk så oppgaver via Showbie som de jobbet med på egenhånd. En lærer var tilgjengelig for spørsmål fra elevene underveis. Elevene ble så oppringt på ny ved skoledagens slutt hvor de oppsummerte dagen og forberedte dagen etter. Alle elevene var på skolen en økt hver dag og fikk dermed sett sin lærer hver dag.

Ved hjemmeskole hadde lærer 3-4 fellesmøter gjennom dagen med samtlige elever for å forklare oppgavene, og strukturere dagen. Forventning om at alle elever skulle delta i samtlige møter, enkeltelever som mot formodning ikke dukket opp ble oppringt og veiledet.

Flere av sitatene trekker fram hvordan undervisningen, også når denne var digitalt, ble tilrettelagt slik at oppfølging av elevene kunne ivaretas best mulig, i form av kontakt med og tilbakemelding fra lærerne gjennom skoledagen.

4.6.3 Ungdomstrinnet

Faglig innhold, undervisningsopplegg og oppfølging

En av ungdomsskolene beskriver at det ble laget egen timeplan når skolen var på rødt nivå. Klassene ble delt i to som deltok digitalt og på skolen annenhver dag. Neste uke byttet man dager slik at elevene i den ene halvdel ikke skulle gå glipp av de samme undervisningstimene.

I perioden vi hadde halve klasser hjemme og halve klassen på skolen kjørte vi for eksempel et opplegg på 9.trinn i norsk som gikk over 3 timer. Vi startet timene felles på teams på skjermen slik at alle elevene, også de hjemme, fulgte en felles oppstart. [...]Elevene fikk jevnlig tilbakemeldinger på arbeidene deres. Dialogen mellom lærer og elev skjer i Teams.

Den andre ungdomsskolen beskriver at den beholdt vanlig timeplan og at den på «siste røde nivå» i mars 2021 delte klassene i to, og hver halvdel kom annenhver dag på skolen og deltok digitalt annen hver dag. Elevene fikk jevnlig tilbakemeldinger på Teams om arbeidet deres. Begge ungdomsskolene beskriver at kontaktlærere hadde tett kontakt med elever i løpet av uke på rødt nivå, og at faglærere fulgte opp sine elever både fysisk og digitalt.

4.6.4 Elevenes opplevelser av hjemmeopplæring, Elevundersøkelsen

I Elevundersøkelsen høsten 2020 skulle elevene svare på egne spørsmål rundt hvordan de opplevde perioden med hjemmeopplæring. I tabellen under er noen av måleparametrene på oppfølgingen og utbytte for elevene plukket ut, og tall for hvordan henholdsvis 5. og 10. klasse har besvart ulike spørsmål presentert.

Tabell 3 Oppfølging fra lærere i forbindelse med hjemmeskole

	Helt uenig	Litt uenig	Verken uenig eller enig	Litt enig	Helt enig
5. trinn, N=211					
Hvis jeg trengte det, fikk jeg god hjelp til skolearbeidet av mine lærere (N=206)	13	9	25	61	98
Jeg snakket med en eller flere av lærerne mine hver dag (N=205)	33	41	33	50	48
10. trinn, N=216					
Hvis jeg trengte det, fikk jeg god hjelp til skolearbeidet av mine lærere (N=214)	14	27	45	69	59
Jeg snakket med en eller flere av lærerne mine hver dag (N=213)	25	38	43	54	53

Kilde: Elevundersøkelsen 2021

Om tallene gjøres om til prosent, viser tabellen at 77 prosent av elevene på 5. trinn og 60 prosent av elevene på 10.trinn svarer at de er litt eller helt enige i at de fikk god hjelp av lærerne hvis de trengte det. Videre svarer 48 prosent av elevene på 5. trinn og 50 prosent av elevene på 10. trinn at de er litt eller helt enige i at de snakket med en eller flere av lærerne sine hver dag. Det er med andre ord forholdsvis flere som opplever at de har fått god hjelp når de har trengt det, og færre som oppgir at det har vært en daglig dialog med lærere.

Elevene ble også spurt om de opplevde at de lærte mer eller mindre i perioden med hjemmeskole. 40 prosent av elevene på 5. trinn svarer at de lærte omtrent det samme. Like mange svarer at de lærte litt eller mye mindre. På 10.trinn mener cirka en tredjedel at de lærte omtrent det samme, en tredjedel at de lærte litt eller mye mindre, og en tredjedel at de lærte litt eller mye mer.

4.7 Beredskapsplaner

4.7.1 Skoleeiers beredskapsplan

Skoleeier skal som nevnt i kapittel 3 lage en beredskapsplan for å ivareta krav til opplæring på ulike nivå av smitteverntiltak. Rælingen kommune har utarbeidet en slik beredskapsplan for skoleeier:

Figur 5 Beredskapsplan for skoleeier

		<h2>Innhold</h2> <table border="1"> <tr> <td>Endringsbeskrivelse</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Formål og omfang</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Målgruppe</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Ansvar og oppfølging</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td> 1.1. Smittevernmyndighetenes ansvar</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td> Tiltak</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td> 1.2. Skoleeiers ansvar</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td> Tiltak</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Skolenes lokale beredskapsplaner</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Avvikshåndtering</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Referanser</td> <td>5</td> </tr> </table>	Endringsbeskrivelse	3	Formål og omfang	3	Målgruppe	3	Ansvar og oppfølging	3	1.1. Smittevernmyndighetenes ansvar	3	Tiltak	4	1.2. Skoleeiers ansvar	4	Tiltak	4	Skolenes lokale beredskapsplaner	5	Avvikshåndtering	5	Referanser	5
Endringsbeskrivelse	3																							
Formål og omfang	3																							
Målgruppe	3																							
Ansvar og oppfølging	3																							
1.1. Smittevernmyndighetenes ansvar	3																							
Tiltak	4																							
1.2. Skoleeiers ansvar	4																							
Tiltak	4																							
Skolenes lokale beredskapsplaner	5																							
Avvikshåndtering	5																							
Referanser	5																							

Kilde: Rælingen kommune 2020

Skoleeiers beredskapsplan definerer smittevernmyndighetenes og skoleeiers ansvar. Skoleeier skal ifølge planen blant annet «[s]ikre et godt skoletilbud samtidig som skolene opprettholder forsvarlig drift i tråd med smittevernradene gitt av nasjonale myndigheter ut fra smittesituasjonen til enhver tid». Videre definerer planen at skoleeier skal invitere inn kommunelegen på skoleeiers møte med skolene ved behov for informasjon rundt smittesituasjonen.

Skoleeiers beredskapsplan definerer også at skoleeier skal følge opp skolenes beredskapsplaner. 25.8.2020 sendte skolefaglig rådgiver melding i Teams for pandemihåndtering, med informasjon om at alle skolene må opprette sine lokale beredskapsplaner. Videre gis det informasjon om at skoleeier har laget en inndeling i «notatblokka» (OneNote) som ivaretar det skolene lokalt må ha en plan for.

4.7.2 Skolenes beredskapsplaner

Inndelingen skoleeier ber den enkelte skole om å bruke i sine beredskapsplaner er:

- Ansvarskjede ved varsel om smitte og smittesporing
- Kommunikasjon og informasjon
 - Kontakt med smittevernmyndigheter – ansvar
 - Skolens plan for kommunikasjon internt og eksternt under koronapandemien
 - Skolens plan for kommunikasjon internt og eksternt ved endring av nivå mellom gult og rødt. Ansvarsfordeling
- Særskilt omsorgstilbud - rutiner og oversikt
- Bemanning ved fravær
- Kontaktreduserende - Organisering gult nivå
- Organisering rødt nivå

Gjennomgangen av de ulike skolenes beredskapsplaner i OneNote, viser at disse ble utformet i tidsrommet august-september 2020. Skolene følger malen gitt fra skoleeier, men med noe ulikt detaljeringsnivå.

Revisjonen stilte skriftlige spørsmål til skoleledelsen om hvordan den lokale beredskapsplanen har blitt brukt. Til dette beskriver alle at beredskapsplanen har blitt fulgt og at den har vært et godt og nødvendig verktøy som har blitt justert underveis. En av skolene skriver:

Beredskapsplanene ble oppdatert med nye timeplaner osv., og delt med ansatte i Teams fortløpende gjennom pandemien. Eksempel nedenfor (bilde) viser oppmerking av områder med mye trafikk, med retningsanvisninger og område hvor lærer kan oppholde seg i klasserom, for å lettere kunne etterleve Veileder om smittevern for ungdomsskole (Udir).

Marikollen skole

Når det gjelder punktet «Særskilt omsorgstilbud – rutiner og oversikt», skal skolene lage en oversikt over antall elever som har et slik behov, enten fordi de har foreldre i samfunnskritiske funksjoner, eller som av andre årsaker vurderes å ha behov for «særskilt omsorgstilbud» og behov for å komme på skolen i perioder med rødt nivå. Skolene skal sikre at de har oppdatert oversikt over slike elever. Skolefaglig rådgiver sendte følgende påminnelse i Teams for pandemihåndtering 6.2.2021:

Skolene må sikre at de har oppdatert oversikt over elever som er særlig sårbare ved en mulig overgang til rødt nivå, jfr. skolenes beredskapsplaner.

Gjennomgang av dette punktet i OneNote, gjør det ikke mulig for revisjonen å med sikkerhet tidfeste når flere av oversiktene sist ble oppdatert. Revisjonen stilte derfor oppfølgingsspørsmål til skolefaglig rådgiver som svarer på dette i en e-post 10.8.2021. Her presiserer hun at skolene hadde fortløpende oppdatering av egne lister. Administrasjonen valgte derfor, med tanke på all annen dokumentasjon og oppgaver skolelederne hadde, å ikke purre på oppdatering av listene i OneNote. Kommunen har i ettertid oversendt oppdaterte lister fra våren 2021, fra syv av åtte skoler. Kommunen har også oversendt mal på skjema for å registrere barn med foreldre i samfunnskritiske funksjoner, og med behov for skoletilbud ved reduserte åpningstider/stenging på grunn av covid-19 (se vedlegg 3). Oppdaterte lister fra skolene viser at disse ble utformet i april/mai 2021. Videre kommer det fram at det er stor variasjon mellom skolene med hensyn til hvordan listene er utformet. I de fleste listene oppgis antall elever i ulike klassetrinn med særlige behov grunnet foreldre i samfunnskritiske funksjoner eller med sårbarhet, men ut over dette oppgis varierende informasjon om grunner til behov for et skoletilbud, som for eksempel:

- «klarar ikke jobbe hjemme»
- «psykiske utfordringer»
- «kan få tilbudet»/«bruker tilbudet»
- «skilte foreldre»

I en av listene gis en mer utfyllende oversikt over samarbeidende instanser rundt eleven. Variasjonen i de oversendte listene kan skyldes at skolene ikke har oversendt alle skjemaer med informasjon i forbindelse med prosessen rundt å lage oversikten, noe en av skolene beskriver i en videresendt e-post fra skolefaglig rådgiver:

I tillegg til dette har vi et stort oversiktsark der vi fører alle elever som vi arbeider rundt både i forhold til SSO (særskilt språkopplæring), spesialundervisning, samarbeid med andre instanser, tverrfaglig og annet. Denne oversikten har også dannet bakgrunn for oppfølging av sårbare barn igjennom perioden.

4.8 Dagtilbud til elever med særlige behov

Som beskrevet i kapittel 3.2.3 og 4.7.2 skal skolene ha oversikt over elever som har rett til undervisning på skolen i perioder hvor skolen er stengt eller har redusert åpningstid. Dette gjelder som nevnt elever med foreldre i samfunnskritiske funksjoner og elever med særlige behov. I tabellen under er en oversikt over skolenes tilbakemeldinger på hva som ble gjort for å fange opp elever i målgruppene.

Tabell 4 Elever med særlige behov

Skole	Hva skolen gjorde for å fange opp elever med særlige behov
Blystadlia	Informasjon på e-post. Foreldre i samfunnskritiske funksjoner måtte selv melde behov. Alle med behov fikk skoletilbud på skolen til barnet. Sårbare barn som ledelsen kjente til, fikk tilbud. Vi har nå innhentet informasjon fra alle lærerne for å sikre dette på en enda bedre måte.
Løvenstad	Dialog med kontaktlærere, samarbeidspartnere, informasjonsskriv til samtlige foresatte. Det er tatt direkte kontakt med de foreldrene som skolen over tid har hatt en bekymring for hjemmesituasjonen under pandemien. Telefonisk kontakt for å avklare behov for skole og SFO tilbud.
Rud	Aktiv informasjon og innhenting av innspill, tidligere erfaringer fra hele perioden, for å sikre at vi fanget opp og ga tilbud på skolen.
Nordby	I forbindelse med utviklingssamler høsten 2020 ble dette tatt opp med foresatte. Deretter ble oversikten lagt inn i skolens beredskapsplan for trafikkløysmodellen. I tillegg har kontaktlærerne og ledelsen tett dialog med foresatte til de få elevene dette gjelder før skolen byttet til rødt nivå.
Fjerdingby	Det ble sendt ut et påmeldingsskjema til alle foresatte der de kunne melde fra om de var i de aktuelle kategoriene. Dette gjelder behov både på skole og SFO.
Smestad	Informasjon på e-post. Foreldre i samfunnskritiske funksjoner måtte selv melde behov. Alle med behov fikk skoletilbud på skolen til barnet. Sårbare barn som ledelsen kjente til, fikk tilbud. Vi har nå innhentet informasjon fra alle lærerne for å sikre dette på en enda bedre måte.

Marikollen ungdomsskole	Elever på ungdomsskolen kan i større grad klare seg alene hjemme enn barneskoleelever. Skolen sendte ut informasjon tidlig i pandemien der vi kartla alle foresatte i samfunnskritiske yrker og har vært i dialog med dem hele veien.
Sandbekken ungdomsskole	Det er noe annet med ungdomsskoleelever som i større grad kan være alene hjemme enn barneskoleelever. Skolen sendte ut informasjon tidlig i pandemien og kartla alle foresatte i samfunnskritiske yrker og har vært i tett dialog med dem hele veien. En elev i denne kategorien har hatt et daglig skoletilbud ut fra en helhetlig behovsvurdering.

Kilde: Rælingen kommune 2021

Aktiv informasjon og dialog med foresatte nevnes oftest som det virkemiddelet skolene benyttet for å få oversikt over hvilke elever som hadde særlige behov for et skoletilbud. I en oversikt revisjonen har mottatt fra kommunen, kommer det fram at årsak til elvers særlige behov både kan skyldes foreldre i ulike samfunnskritiske funksjoner, og elever hvor instanser som for eksempel barnevern og politi er inne i bildet.

Revisjonen stilte også spørsmål til skoleledelsen om hvilke rutiner de etablerte for å fange opp elever som ikke hadde godt nok utbytte av skolearbeidet hjemme under pandemien, om skoleledelsen mottok varsler om dette, og hvilke tiltak som i tilfelle ble drøftet. Følgende er eksempler skolene oppgir på hva de gjorde for å fange opp elever i denne kategorien:

- Skolen, og særlig kontaktlærerne og sosialpedagog-teamet, med sosiallærer og helsesykepleier i spissen, kjente godt til de spesielt utsatte og sårbare elevene fra før. Disse elevene ble nøye fulgt med på og evt. nye elever som var utsatt ble identifisert, alltid i tett dialog med foresatte, og individuelt tilpassede tiltak ble satt i verk fortløpende.
- Kontaktlærer har fulgt opp sine grupper med tett dialog skole/hjem. Dette har medført at skolen har fanget opp elever som har fått et behov underveis i pandemien.
- Ved tilfeller der det ble identifisert at læringsutbytte ikke var tilfredsstillende ble enkeltsaker drøftet og løsninger iverksatt i dialog med foresatte. Dette ble fulgt opp og justert kontinuerlig.
- Kontakt på telefon med elev og foresatte når arbeid ikke ble levert.

Tilbakemeldingene viser at «sårbare» elever skolene allerede hadde oversikt over ble fulgt med på og fikk tilbud om å være på skolen, samt at elever ble fanget opp underveis gjennom aktiv kontakt mellom skole og foresatte, og gjennom kontakt med samarbeidsparter i kommunen.

På spørsmål om skoleledelsen opplevde at det ble varslet om elever som ikke hadde godt nok utbytte av skolearbeidet hjemme, svarer én av skolene at slik varsel ikke ble mottatt, noen svarer at lærerne informerte om dette, og én skole svarer at varsel ble mottatt både direkte fra foresatte og via kontaktlærer.

Rapportering i GSI våren 2021, viser at lærere ved tre av skolene i Rælingen ga tilbakemeldinger om at de hadde utfordringer med å få tak i en eller flere elever i perioden 4. januar til 12. mars. Til sammen gjaldt dette åtte elever.

4.9 Spesialundervisning under pandemien

Som nevnt i kapittel 3 skal elever som har enkeltvedtak om spesialundervisning få tilbud som følger av vedtaket. Det innebærer både å få spesialundervisning det antall timer vedtaket beskriver, samt at undervisningen er tilrettelagt slik det er beskrevet i den individuelle opplæringsplanen (IOP). I følgende delkapitler gir vi først en oversikt over antall elever med slike vedtak ved skolene i Rælingen, for så å beskrive hvordan skoleeier og skolene har tilrettelagt opplæringstilbudet til disse elevene under pandemien. Data er i all hovedsak basert på skriftlige tilbakemeldinger fra skoleledelsen, samt informasjon fra Teams – pandemihåndtering og grunnskolens informasjonssystem (GSI).

4.9.1 Vedtak om spesialundervisning

Revisjonen ba om en skriftlig tilbakemelding fra skolene på hvor mange elever med vedtak om spesialundervisning de hadde ved skolestart høsten 2020. I tabellen under er en oversikt over antall per skole og samlet ved alle skolene:

Tabell 5 Vedtak om spesialundervisning		
Skole	Elever med vedtak om spesialundervisning ved skolestart høst 2020	Nye søknader om spesialundervisning mars 2020-mars 2021
Blystadlia	13	8
Løvenstad	9	6
Rud	14	5 ¹⁷
Nordby	3	1
Fjerdingsby	16	4 ¹⁸
Smestad	14	24 ¹⁹
Marikollen ungdomsskole	25	14
Sandbekken ungdomsskole	19	2
Til sammen	113	64

Kilde: Rælingen kommune 2021

¹⁷ Ordinære henvisninger, ikke relatert til koronapandemien

¹⁸ Dette er ikke nødvendigvis knyttet til pandemien. Henvisninger til PPT som kan føre til vedtak om spesialundervisning er en løpende prosess. Dette kan for eksempel dreie seg om dysleksi som ikke er noe resultat av undervisningen i en

¹⁹ Flere av henvisningene gjelder kun mulig dysleksi ikke spesialundervisning.

Tall fra grunnskolens informasjonssystem (GSI) viser at antall elever med tildelte timer til spesialundervisning per 12. mars 2021 var 128, noe som tilsier at antall elever med vedtak på dette tidspunktet var høyere enn ved starten av skoleåret. Revisjonen stilte også spørsmål ved om skolene hadde mottatt klager på vedtak om spesialundervisning i perioden mars 2020 til mars 2021, og om skolene hadde fattet vedtak uten sakkyndig vurdering ifølge midlertidig regelverk²⁰. Ingen av skolene hadde dette.

4.9.2 Tilpasninger i opplæringstilbudet

Revisjonen stilte spørsmål til skoleledelsen om hvilke tilpasninger som ble gjort i forbindelse med opplæringstilbudet til elever med vedtak om spesialundervisning under pandemien. I det følgende redegjøres for skolenes tilbakemeldinger.

Færre timer enn vedtaket

På spørsmålet om hvor mange elever med vedtak som har fått færre timer med spesialundervisning enn det som står i vedtaket under pandemien, oppgir fem av åtte (inkludert begge ungdomsskolene), at ingen elever har fått færre timer i perioden mars 2020 til mars 2021. Én av skolene oppgir at en elev har fått færre timer, og de resterende to begrunner hvorfor enkelte av deres elever har fått færre timer i «røde» perioder under pandemien:

Ja, på rødt nivå. Når kontaktlærer har ansvar for spesialundervisningen er det ikke mulig å gjennomføre dette på rødt nivå da lærer har ansvar for hele kohorten.

Et vedtak på spesialundervisning sier noe om hvor mange årstimer eleven skal ha. Under pandemien har vi elever på 5.trinn som i uker på rødt smittetilnivå eller at de har vært i karantene har fått færre uketimer enn de skulle. Dette er kompensert ved flere voksne i klasserommet når de har vært på skolen på gult nivå.

I GSI-rapportering kommer det fram hvor mange elever med spesialundervisning som fikk færre timer i perioden 4. januar til 12. mars våren 2021. Tabellen på neste side viser hvor mange elever dette gjaldt på ulike klassetrinn i Rælingen kommune og på landsbasis, og hvor stor prosentandel det utgjorde av alle elever med vedtak på de respektive trinnene.

²⁰ Midlertidig lov om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova og friskolelova for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19, § 8: Når det er forsvarlig, kan kommunen og fylkeskommunen fatte vedtak om individuelle rettigheter og tilrettelegging av opplæringen uten at det er gjennomført sakkyndig vurdering.

Tabell 6 Elever med færre timer 4. januar til 12. mars 2021

Klassetrinn	På landsbasis		Rælingen	
	Elever med vedtak per 12. mars	Elever med færre timer i antall og prosent	Elever med vedtak per 12. mars i	Elever med færre timer i antall og prosent
1.-4.trinn	12 592	2 534 (20 %)	35	2 (6 %)
5.-7. trinn	18 093	3 620 (20 %)	42	15 (36 %)
8.-10. trinn	18 870	2 828 (15 %)	51	2 (4 %)
Totalt	49 555	8 982 (18 %)	128	19 (15 %)

Kilde: GSI 2021

Av tabellen kommer det fram at andelen elever som fikk færre timer fordeler seg relativt jevnt over klassetrinnene på landsbasis, mens det i Rælingen var store sprik, det vil si at mellomtrinnet skilte seg ut med en høy andel elever som fikk færre timer, mens dette gjaldt en svært liten andel i småskole- og på ungdomstrinnet. Totalt sett ligger Rælingen litt under landssnittet på andelen elever som fikk færre timer med spesialundervisning i den aktuelle perioden.

Hjemmeopplæring

På spørsmål om noen elever med vedtak om spesialundervisning under pandemien har fått hjemmeopplæring, svarer alle skolene bortsett fra en av ungdomsskolene at dette har forekommet. En av skolene hvor to av elevene fikk hjemmeopplæring beskriver at undervisningen ble utført på Teams. En annen skole beskriver at noen elever med spesialundervisning fikk dette hjemme, mens andre fikk komme på skolen:

Noen av spesialpedagog-elevene hadde hjemmeopplæring da skolen var stengt i mars/april 2020, men fikk egen oppfølging og tilrettelegging av sin spesialpedagog-lærer. De sårbare barna fikk raskt et tilbud på skolen, dette gjaldt også de sårbare barna med IOP.

25 av elevene på en av de to ungdomsskolene har fått spesialundervisning over Teams:

Spesialundervisning har foregått over Teams, foruten de særlig sårbare som har fått dette tilbudet på skolen. Dersom spesialpedagogen har vært tilgjengelig på skolen har de særlig sårbare fått spesialundervisning på skolen av disse. I de tilfeller der spesialpedagogen ikke er til stede på skolen har undervisningen foregått på nett, med støtte fra barne- og ungdomsarbeider på skolen.

Den andre ungdomsskolen svarer at ingen elever har fått dette:

Skolen har bestrebet seg på å opprettholde tilbud om spesialundervisning og særskilt norskopplæring slik det var før pandemien og i henhold til vedtak.

Andre tilpasninger

- **Undervisning gitt av annet personell:** Kun to av skolene oppgir at undervisning har blitt gitt av annet personell til en til tre elever med vedtak om spesialundervisning under pandemien.
- **Undervisning i grupper:** En av skolene rapporterer at det under rødt nivå var mange av elevene som fikk undervisning i små grupper gjennom hele uka, ikke bare i de timene de hadde spesialundervisning. En annen skole beskriver at de hadde en gruppe på 6.trinn med 3 elever som fikk tilbud på skolen hver dag.
- **Annen tilpasning:** En av skolene beskriver at det på rødt nivå var færre elever per voksen, og at man dermed søkte å tilføre mer hjelp til elever med vedtak om spesialundervisning. En annen skole brukte ekstra støtte fra barneveiledere på rødt smittevernnivå. Tett oppfølging fra spesialpedagog i samarbeid med foresatt, og ekstra lærertimer på gult nivå for om mulig å oppfylle vedtakene, nevnes også som typer tilpasninger som ble gjort.

Spesialpedagoger benyttet til annen undervisning – mars 2020 til mars 2021

Til sammen rapporterer skolene at syv spesialpedagoger i perioder sporadisk ble omdisponert til annen undervisning. En skole presiserer at dette ble gjort i forbindelse med gjenåpningen, for å få én lærer per kohort, men at de allikevel hele tiden har hatt et ekstra ansvar for å følge opp og tilrettelegge opplegg for sine elever. Dette har også i noen grad vært gjort på rødt nivå våren 2021, men da har skolen også kunnet supplere med flere vikarer.

5 REVISJONENS VURDERING OG KONKLUSJON

Revisjonen har i undersøkelsen lagt til grunn at kommunen sørger for å gi elever i grunnskolen et opplæringstilbud som er i samsvar med regelverket, at det er utarbeidet beredskapsplaner og at det tilrettelegges for elever med vedtak om spesialundervisning. Undersøkelsen viser at skoleeier raskt etablerte en struktur for informasjonsflyt vis a vis skolene, og at dette ble lagt til grunn for skolenes videre planlegging med hensyn til smittevernregler og rammer for undervisningen. Undersøkelsen viser også at lærere ble involvert i planlegging blant annet med representasjon i lokale beredskapsgrupper, og at de selv bidro aktivt til å utforme undervisningen på gult og rødt nivå.

På bakgrunn av tilbakemeldinger fra skoleledelsen vurderer revisjonen at organiseringen av opplæringstilbudet ved skolene generelt har vært preget av fleksibilitet og tilpasningsevne. Undervisningen har blitt tilrettelagt i ulike gruppestørrelser/kohorter, med hjemmeopplæring på digitale plattformer og ved bruk av «uteskole», alt etter de til enhver tid gjeldende smittevernregler. Elevers tilbakemelding i Elevundersøkelsen indikerer imidlertid at den daglige kontakten mellom lærer og elev har vært noe varierende i forbindelse med hjemmeopplæring. Videre viser GSI-rapportering at lærere ved enkelte skoler har gitt tilbakemelding om at det har vært vanskelig å få tak i enkelte elever i slike perioder.

Alle skolene utarbeidet høsten 2020 sine lokale beredskapsplaner, og undersøkelsen viser at skolene hadde oppdaterte oversikter over elever med særlige behov ved en mulig overgang til rødt nivå, våren 2021. Det er imidlertid stor variasjon i utformingen av listene.

I perioden 4. januar til 12. mars 2021 lå kommunen under landsgjennomsnittet i andel elever som har fått færre timer enn det som står i vedtaket om spesialundervisning. Variasjonen mellom trinnene var imidlertid stor. Videre viser undersøkelsen at alle skolene bortsett fra én, i perioder har benyttet hjemmeopplæring for noen elever i målgruppen. Undersøkelsen viser stor variasjon mellom de to ungdomsskolene, hvorav én har benyttet hjemmeopplæring til 25 elever i målgruppen, mens den andre ungdomsskolen ikke har benyttet dette til noen av sine elever med spesialundervisning.

Læringspunkter

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen har revisjonen identifisert følgende læringspunkter med tanke på å håndtere lignende situasjoner i framtiden:

- Gjennomgå skolenes rutiner for oppfølging av og kontakt med enkeltelever i forbindelse med digital hjemmeopplæring.
- Gjennomgå skolenes rutiner for oppdatert oversikt over elever med særlige behov i forbindelse med stengte skoler.
- Gjennomgå skolenes praksis for tilpasninger av opplæringstilbudet til elever med vedtak om spesialundervisning.

LITTERATUR- OG KILDELISTE

Lover og forskrifter

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)

Midlertidig lov om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova og friskolelova for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

Midlertidig forskrift om tilpasninger i reglene om barnehager, grunnskoler og vidaregåande opplæring som følge av utbrudd av covid-19

Forskrift om endring i midlertidig forskrift om tilpasninger i reglene om barnehager, grunnskoler og vidaregåande opplæring som følge av utbrudd av covid-19 (opplæring på skolen og hjemme)

Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap

Lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven)

Nasjonale føringer og planverk

Utdanningsdirektoratets veiledning *Opplæring hjemme under koronasituasjonen*, sist endret 23. april 2020

Utdanningsdirektoratet 2021a, *Informasjon om midlertidig regelverk for grunnopplæringen om covid-19*: <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/midlertidig-regelverk-for-utdanningssektoren-covid-19/3.2-tilpasninger-i-regelverket/>, 17.8.2021

Utdanningsdirektoratet 2021b, *Veileder om smittevern for skoletrinn 1–7*: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/veileder-om-smittevern-for-skoletrinn-17/> , 17.8.2021

Utdanningsdirektoratet 2021c, *Veileder om smittevern for ungdomsskole*: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/veileder-om-smittevern-for-ungdomsskole/> , 17.8.2021

Revisjonens egne dokumenter

RRI 2020, *Forvaltningsrevisjonsrapport 5-2020, Mobbing i skolen*

RRI 2021 *Dokumentbestilling til kommunen*, e-post 16.3.2021

RRI 2021 *Skriftlige spørsmål til skoleledelsen*, e-post 20.4.2021

Dokumentasjon fra kommunen

Rælingen kommune 2021, *Teams/OneNote – pandemihåndtering skole*

Rælingen kommune 2021, *Svar på dokumentbestilling, e-post 18.3.2021*

Rælingen kommune 2021, *Skoleledelsens svar på skriftlige spørsmål fra revisjonen*

Rælingen kommune 2021, *Oppdaterte lister over elver med særlige behov for undervisning på skolen våren 2021*

Rælingen kommune 2020, *Minstestandard for fjernundervisning*

Rælingen kommune 2020, *Skolenes organisering av fjernundervisning*

Rælingen kommune 2020, *Skoleeiers beredskapsplan*

Rælingen kommune 2020, *Skolenes beredskapsplaner*

Rælingen kommune 2021, Koronavirus – testing – smitte – regler – vaksinerings: <https://www.ralingen.kommune.no/koronavirus-testing-smitte-regler-vaksinering.6280236-312105.html> [23.8.2021]

WEB-sider

Udir.no, Beredskapsplan for skoleeiere:

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/beredskapsplan-for-skoleeiere/> [5.7.2021]

Utdanningsnytt.no:

<https://www.utdanningsnytt.no/foreldre-korona-smittevern/foreldre-i-ny-undersokelse-halvparten-mener-barnet-ikke-har-fatt-spesialundervisningen-de-har-krav-pa-under-pandemien/269189> [5.7.2021]

FHI.no:

<https://www.fhi.no/nyheter/2020/nye-veiledere-for-barnehager-og-skoler/> [5.2.2021]

Utdanningsdirektoratet 2021: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/elevundersokelsen/> [23.8.2021]

Utdanningsdirektoratet, Grunnskolen informasjonssystem (GSI) 2021: <https://gsi.udir.no/>

VEDLEGG 1 - TRAFIKKLYSMODELLEN

Barneskole

Rødt nivå

- Ingen syke skal møte på skolen
- God hygiene
- Unngå fysisk kontakt mellom personer (håndhilsning og klemming)
- Del elever inn i mindre kohorter
- Faste lærere til hver kohort så langt det er mulig
- Samme kohorter i skolen som på SFO tilstribes
- Tilstrebe avstand mellom elever/ansatte
- Unngå trengsel og store samlinger
- Ha egne områder i skolegården for ulike klasser/kohorter i pauser/friminutt for å minske kontakt mellom ulike kohorter
- Vurdere alternerende oppmøtetider for elever

Gult nivå

- Ingen syke skal møte på skolen
- God hygiene
- Unngå fysisk kontakt mellom personer (håndhilsning og klemming)
- Hele skoleklasser regnes som en kohort
- Ansatte kan veksle mellom kohorter/klasser
- Trinnvise kohorter på SFO
- Unngå trengsel og store samlinger
- Ha egne områder i skolegården for ulike klasser/kohorter i pauser friminutt

Ungdomsskole

Rødt nivå

- Ingen syke skal møte på skolen
- God hygiene
- Unngå fysisk kontakt mellom personer (håndhilsning og klemming)
- Dele elever inn i mindre kohorter
- Kohortene bør ha faste klasserom
- Ansatte bør komme til klasserommet
- Tilstrebe 1 meters avstand mellom elever/ansatte
- Unngå trengsel og store samlinger
- Holde avstand i pauser/friminutt og unngå kontakt mellom ulike kohorter
- Vurdere alternerende oppmøtetider for elever

Gult nivå

- Ingen syke skal møte på skolen
- God hygiene
- Unngå fysisk kontakt mellom personer (håndhilsning og klemming)
- Hele skoleklasser regnes som en kohort
- Ansatte kan veksle mellom kohorter/klasser, men bør holde avstand til elever så langt det er mulig
- Unngå trengsel og store samlinger
- Holde avstand i pauser/friminutt

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2021

VEDLEGG 2 - RAMMER OG RUTINER FOR FJERNUNDERVISNING I RÆLINGEN KOMMUNE VÅREN 2020 (24.8.2020)

Rammer og rutiner for fjernundervisning i Rælingen kommune våren 2020

Rammer og rutiner er utarbeidet i tråd med følgende styringsdokumenter:

- Opplæringsloven
- Forskrift til opplæringslova
- Midlertidig forskrift om tilpasningen i lovgivningen om grunnskoleopplæring og videregående opplæring som følge av utbrudd av Covid-19
- Læreplanverket for grunnskolen
- Rælingen kommunes Strategi for skoleeier 2019-2022

Omfang og innramming av undervisningen

- Undervisning gis så langt det er praktisk mulig i tråd med gjeldende fag- og timefordeling.
- Fagøkter vil kunne være både lengre og kortere enn vanlig.
- Ytre ramme for skoledagen er 8-15, og det planlegges for minimum 4 timers skoledag innenfor dette, avhengig av elevenes alder.
- Det er en tydelig felles oppstart og avslutning av dagen via Teams eller Showbie som registrerer at elevene er tilstede.
- Plan for dagen ligger digitalt tilgjengelig for elevene ved oppstart.

Prioriterte verktøy og arbeidsmåter

- Alle elever har læringsbrett og skal bruke dette, med følgende apper og ulike nettressurser i undervisningen.
- Alle skolene bruker Teams og/eller Showbie som kanaler for undervisning, oppgavedeling, kontakt med elever og foresatte og vurderingsarbeid. Det er utarbeidet egne regler for bruk av Teams og Showbie som elever og foresatte må sette seg inn i og følge - se eget punkt.
- Elevene skal være i fysisk aktivitet i løpet av skoledagen.

Undervisning, arbeidsmåter og vurdering

- Undervisningens mål og innhold er i tråd med læreplanverket og kompetansemålene i fag.
- Elevene skal få tydelig informasjon om hva de skal gjøre, hvordan de skal arbeide med oppgaver og hvordan veiledning og vurdering fra læreren vil foregå.
- Undervisning i form av presentasjon fra lærer vil foregå bl. a. gjennom video i Teams og Showbie - gjerne også innspilt på forhånd.
- Skriftlige tekster og oppgaver til elevene lagres, deles og leveres via Teams og Showbie.
- Arbeidsmengde og vanskegrad tilpasses elevenes alder og evne til å jobbe selvstendig hjemme.
- Elever med vedtak om spesialundervisning og særskilt språkopplæring får tilpasset opplæring og oppfølging i tråd med vedtaket så langt det er praktisk mulig.

- Det skal være både individuelt arbeid og samarbeid som sikrer faglig og sosial læring i et fellesskap.
- Vurderingsarbeidet skal skje etter vurderingsforskriften, med nødvendige tilpasninger.
- På ungdomstrinnet skal det prioriteres arbeidsoppgaver og vurderingsarbeid som sikrer et best mulig grunnlag for å sette standpunktkarakterer i fag.

Skolens kontakt med elevene

- Elever skal ha kontakt med sin kontaktlærer minimum ukentlig via videomøte eller samtale (telefon, Teams eller annet medium uten video).
- Elevene skal jevnlig være i videokontakt med sine lærere som del av den faglige oppfølgingen, enten individuelt eller i gruppe.
- Elever som er særlig sårbare for å ikke følge undervisningen, eller som av andre grunner har behov for det, får tettere oppfølging av kontaktlærer, sosiallærer og/eller andre faglærere ved skolen.
- Elevene oppfordres til å ta kontakt med helsesykepleier ved behov. Kontaktinformasjon ligger på skolens hjemmeside, i Teams og i Showbie.
- Skolene har opprettet hjertetelefon som elevene oppfordres til å bruke.

Skolens kontakt med foresatte

- Foresatte får ukentlig informasjon fra kontaktlærer og evt. faglærere om planer for kommende periode via e-post, Showbie eller Visma.
- Skolens hjemmeside brukes til generell informasjon om skolen og læringsarbeidet.
- Foresatte til elever med spesialundervisning får tilbud om møte i Teams med involverte lærere, PPT-rådgiver og evt. andre for veiledning. Møtefrekvens og videre oppfølging avtales etter behov.
- Foresatte oppfordres til å ta kontakt med lærere for spørsmål og avklaringer.
- Kontaktlærer og evt. faglærere tar fortløpende kontakt med foresatte til elever de ser ikke følger læringsarbeidet i fjernundervisningen.
- Utviklingssamtaler gjennomføres via Teams eller telefon.

Oppfølging av elevens læringsmiljø og bestemmelsene i opplæringsloven kap. 9A

- Reglene i kapittel 9 A om det psykososiale miljøet gjelder tilsvarende når elevene får opplæring hjemme, med de begrensningene som følger av at elevene ikke er fysisk til stede på skolen, og at skolen ikke rår over elevens hjemmeforhold.
- Det skal jevnlig gjennomføres lærerstyrte sosiale samlinger for elevene digitalt for inkludering og positive fellesopplevelser.
- Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken og følge opp i tråd med de lovbestemmelsene som gjelder.
- Elevene blir oppfordret av lærerne til å ta kontakt med en gang dersom de opplever krenkelser, utestenging eller mobbing fra andre.
- Foresatte må ta kontakt med skolen snarest dersom de ser/mistenker at eleven opplever krenkelser, mobbing eller utestenging.
- Alle skal følge regler for bruk av Teams (se under).

Regler for bruk av Teams

- Teams er et skoleverktøy som skal brukes til skolearbeid.
- Alle skal kommunisere på en høflig og hyggelig måte.
- Alle elevene skal være klare i god tid.
- Kamera og mikrofon er slått på starten av hvert videomøte.
- Lærerne har regler for hvordan elevene melder seg på i samtale/chat, og disse skal følges.
- Faglærerne rapporterer til kontaktlærerne hvilke elever som ikke deltok i timen ved videomøter.
- Lærerne oppretter gruppechatter og skal være deltagende.

- Elevene har ikke lov til å lage egne team eller chatter, men skal bruke de chattene som lærerne lager for dem.
- Lærerne starter videochat med elevene, og elevene skal ikke starte videosamtale selv.
- Hvis man skulle oppleve noe ubehagelig på chat skal foreldre og lærere informeres. Ta skjermbilde av chatten.
- Foresatte blir kontaktet om elever ikke følger disse reglene.

Tips til elever og foresatte for en vellykket fjernundervisning

- Følg skolens opplegg for fjernundervisning.
- La elevene få sitte et sted hvor de kan jobbe uforstyrret.
- Velg en «nøytral» plass før videomøtene.
- Eleven bør ha en fast arbeidsplass med læringsbrett og skolesaker tilgjengelig. God innramming av arbeidsplass og –situasjon gir elevene opplevelsen av at det er en skoletime.
- Behold rutiner for søvn, mat, fysisk aktivitet og sosial samhandling. Følg Folkehelsedirektoratet sine anbefalinger.
- Mange elever trenger hjelp til å strukturere dagen sin. Lag gjerne avtaler for de når det er lurt å ta pauser. De eldste elevene kan gjerne ha avtaler for når det passer at de tar kontakt med dere foreldre for samtale/hjelp i løpet av dagen.
- Mange av barna trenger hjelp til å motivere seg for læring, så snakk hjemme om viktigheten av å opprettholde kontakt med skole og venner digitalt for å være en del av samfunnet og fellesskapet.
- Ta kontakt med kontaktlærer eller andre ved skolen (helsesykepleier, hjertetelefon, sosiallærer) hvis dere ser at eleven strever med fag, motivasjon, trivsel eller dere har andre bekymringer.
- For trinn/skoler som bruker Showbie: foresatte oppfordres til å laste ned Showbie-appen, og daglig være innom den for å se og eventuelt følge opp elevens skolearbeid.

VEDLEGG 3 – SKJEMA FOR OVERSIKT OVER BARN MED FORELDRE I SAMFUNNSKRITISKE FUNKSJONER

Tilbud til barn i barnehage og skole ved redusert åpningstid/stenging pga covid-19

Foresatte med jobb i samfunnskritiske yrker ([se oversikt](#)) har rett på tilbud i barnehage og skole selv om disse holdes stengt eller har redusert åpningstid, slik at de kan gå på jobb. Hensikten med ordningen er å kunne tilrettelegge for et tilbud når det er skole-/barnehagetid for barna og arbeidstid for foresatte samtidig.

Følgende retningslinjer gjelder:

- Barnet skal være under 12 år
- Det er tilstrekkelig at én foresatt arbeider i kritisk samfunnsfunksjon for å få tilbud
- Det finnes ikke andre muligheter for barnepass
- Arbeidsgiver må kunne bekrefte at foresatte har samfunnskritisk funksjon/yrke

	Kryss av
Foresatte og arbeidsgiver bekrefter med dette behov for tilbud til barn/elev grunnet arbeid i samfunnskritisk funksjon/yrke	
Det finnes ikke andre muligheter for ivaretaking av barnet/eleven	
Barnet er under 12 år	
Navn på arbeidsgiver:	

Behov for tilbud for barn/elev (avdeling/klasse): _____

Barnehage/skole: _____

dag	tidsrom	dag	tidsrom

Dato/signatur foresatte

Dato/signatur arbeidsgiver

VEDLEGG 4 – KOMMUNEDIREKTØRENS HØRINGSSVAR

RÆLINGEN KOMMUNE
Kommunedirektørens enhet

Romerike revisjon IKS
Ringveien 4, Norway
2050 Jessheim

Deres ref:

Vår ref:
2021/13561-ANNJER

Dato:
08.09.2021

Tilbakemelding fra Kommunedirektøren - Forvaltningsrevisjonsrapport opplæringstilbudet i grunnskolen under Covid-19 pandemien

Kommunedirektøren viser til foreleggelse av forvaltningsrevisjonsrapport den 26.08.2021.
Dere ber om tilbakemelding på rapporten innen 09.09.2021.

Kommunedirektøren har lest rapporten med stor interesse, og mener at rapporten gir et godt innblikk på hvordan opplæringstilbudet til elevene under covid-19 pandemien har blitt organisert.

Kommunedirektøren har for øvrig ikke noen tilbakemeldinger på innholdet i rapporten, men tar konklusjonen og læringspunktene til etterretning. Videre vil det legges en plan for hvordan rapporten blir fulgt opp både hos skoleeier og hos den enkelte skole.

Kommunedirektøren takker for et svært godt samarbeid med Romerike Revisjonen.

Med hilsen

John Kristoffersen
kommunalsjef

Anniken Jermstad
Rådgiver forvaltning

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten signatur

Kopi til:

Eivind Glemmestad

Postadresse:
Postboks 100
2025 FJERDINGBY

Besøksadresse:
Bjørnholthagan 6,
2008 Fjerdingby

Organisasjonsnummer: 952540556
Hjemmeside: www.raelling.kommune.no

E-post:
postmottak@raelling.kommune.no

Telefon: 63835000
Bankgiro: 1503 05
43707